

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: Van het Hoofdbestuur. — Minahassa-Huldeblijk. — Hulp, Steun en Saamhoorigheid. — Verbond van vereenigingen voor veilig verkeer. — Steun in medische aangelegenheden voor Inheemschen. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Nagekomen Berichten. — Uit den Verre Vreemde. — Ingezonden. — Berichten der Afdelingen. — Mededeelingen. — Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië. — In Nederland aangekomen Verlofgangers. — Adresveranderingen. — Van onze Adverteerders. — Financieele Berichten. — Mutatiestaat van 17 tot 24 Februari 1932.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Officieele mededeeling.

Nederland te Parijs in 1931.
Gedenkboek van de Nederlandsche Deelneming aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling.
Uitgave van de Vereeniging „Oost en West”, ten bate van het Steuncomité Parijs.
Onder Redactie van Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., lid van het Hoofdbestuur van „Oost en West”.
Reeds hebben hun medewerking toegezegd Mevr. M. C. van Zeggelen en de heeren D. J. Balfourt, Prof. Dr. L. P. le Cosquino de Bussy, Prof. J. C. van Eerde, P. A. J. Moojen, Dr. J. Stroomborg, T. B. Roorda, K. van der Veer, Dr. L. J. van der Waals, Dr. F. C. Wieder, R. Zuyderhoff en G. J. Staal.
Het boek zal worden gedrukt op Kunstdrukpapier en rijk worden geïllustreerd. De prijs zal bedragen f 5.— ingenaaid en f 6.50 in linnen stempelband.

Minahassa-huldeblijk.

Tengevolge van een door het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West”, bij het Departement van Koloniën, ter zake ingewonnen inlichting, mocht het Hoofdbestuur het volgend antwoord ontvangen:

Den Haag, 10 Februari '32.

Aan het Hoofdbestuur van de Vereeniging „Oost en West”,

Korte Voorhout 6, 's Gravenhage.

Naar aanleiding van Uw schrijven van 16 December 1931, waarbij inlichtingen verzocht werden nopens de uitvoering der plannen tot stichting in de Minahassa van een uit particuliere bijdragen van het Nederlandsche volk te bekostigen huldeblijk, heb ik de eer Uw bestuur, namens den Minister van Koloniën, mede te deelen, dat van de zijde van het Minahassa-Comité hier te lande binnenkort, zoodra de rekening geheel zal zijn afgesloten, de openbaarmaking van de uitkomsten der inzameling van bijdragen voor het beoogde doel tegemoet gezien kan worden.

Voorts zal publiciteit gegeven worden aan de wijze, waarop de ingezamelde bijdragen besteed worden, zoodra daaromtrent voldoende gegevens uit Indië zullen zijn ontvangen.

Het wd. Hoofd der 4de Afdeling,
(w. g.) B. COLTOF.

Hulp, Steun en Saamhoorigheid.

Als gevolg van de instelling door onze Vereeniging van een Crisismaatregelen-Comité — zie het K. W. van 4 dezer — mochten wij o.a. van onze afdeling 't Gooi een schrijven ontvangen dat onze volle instemming heeft en waaraan wij het volgende ontlenen dat wij bij dezen onder de aandacht brengen van de Afdelingsbesturen en van de Leden. Aan het voorstel der afdeling 't Gooi, in alinea 3, nopens de

opstelling eener circulaire, zal voldaan worden. Deze zal binnenkort verschijnen.

HET HOOFDBESTUUR.

Aan het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West”, Den Haag.

Hilversum, 9 Februari '32.

Mijne Heeren,

Naar aanleiding van het besluit, genomen op de j.l. bestuursvergadering dezer Afdeling, om meer daadwerkelijk deel te nemen aan het streven van het Nat. Crisiscomité, deelen wij U mede, dat wij het Bestuur der Afdeling Hilversum verzocht hebben om ook iemand van onze Vereeniging daarin zitting te laten nemen. Dit verzoek is ingewilligd en is dr. E. R. de Vries bereid bevonden deze functie op zich te nemen. De bedoeling is, dat op deze wijze de belangen van Oud-Indischgasten en repatrieerenden, welke hiervoor in aanmerking mochten komen, beter te kunnen behartigen.

Hiernaast is nog een sub-comité gevormd, bestaande uit Mej. van Maarseveen en de H.H. Eschauzier, van Lookeren Campagne en Hoogesteger, ten doel hebbend Dr. de Vries, zoo noodig, in zijn werk bij te staan.

In verband met het vorenstaande en met de oprichting van het reeds m.g. Crisismaatregelen-comité, speciaal met punt 2 der voorstellen daarvan, n.l. de saamhoorigheid der leden te verhoogen, zouden wij U dringend willen voorstellen eens een circulaire te doen opstellen, waarin een resumé gegeven wordt van wat tot heden door de Vereeniging gedaan werd en deze circulaire in ruime mate aan de Afdelingen te verspreiden.

Er wordt ons n.l. dikwijls naar gevraagd, welke resultaten bereikt werden, doch dan moeten wij uit onwetendheid meestal het antwoord schuldig blijven of iets vaags antwoorden.

Er wordt in het artikel over de oprichting gesproken over het ideale werk enz., waarop allicht de vraag kan volgen, welke idealen beoogd en bereikt werden.

Indien aan leden en niet-leden aangetoond kan worden, dat dit van belang is geweest, lijkt ons dit een krachtig en eenvoudig middel om weer nieuwe leden te werven en om te voorkomen, dat de stroom van opzeggingen voor het lidmaatschap aanhoudt.

Hopende, dat ons streven Uwe sympathie zal mogen hebben, in welk geval wij vertrouwen, dat U ons hierin zult willen steunen, b.v. door verspreiding eener algemeene circulaire, verblijven wij, in afwachting van Uw antwoord, met de meeste hoogachting,

Het Bestuur der Afdeling „Het Gooi”,
Vereeniging „Oost en West”.

- (w. g.) Dr. L. F. C. ALERS, Voorzitter.
- „ A. H. KLEIN.
- „ Dr. P. A. LABADIE.
- „ W. B. LEDEBOER.
- „ K. W. ESCHAUZIER.
- „ A. TH. HOOGESTEGGER, Secretaris,
Bisonlaan 4.

Verbond van vereenigingen voor veilig verkeer.

Eenheidsfront voor veilig verkeer.

De veiligheid van het verkeer is een veelzijdig vraagstuk, dat in korte spanne tijds in belangrijkheid ontzaglijk is toegenomen. Daar een totalen ommekeer, welke het verkeer plotseling onderging en waardoor gebruikers van den openbaren weg prijs schenen gegeven te worden aan de grootst mogelijke gevaren, ging een aantal vereenigingen ieder voor zich slechts met een deel van het groeiende verkeersvraagstuk zich bezighouden. Zij waren het, die als het ware de eerste hulp verstrekten en op verschillende punten orde-regelend optraden en het gevaar van een chaotischen toestand op verkeersgebied wisten te voorkomen. Zij werkten ieder voor zich, in meer of minder beperkten kring en gespecialiseerd op bepaalde onderdeelen van het omvangrijke probleem van de veiligheid van het verkeer. Zij hebben tot heden „getrennt marschiert”. De tijd tot samenwerking echter is thans gekomen. Er moet, wil men een uiteindelijke oplossing van het verkeersvraagstuk vinden, verband komen tusschen hetgeen thans nog partieel wordt verricht. Overleg over en weer, opdat niet hetzelfde werd óf tweemaal wordt gedaan óf op verschillende wijzen, waardoor verwarring in plaats van vereenvoudiging kan ontstaan.

Overleg over en weer, opdat het werk van de

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Weimarstraat 63, Den Haag

Telefoon 332739

In de onmiddellijke nabijheid van de tramlijnen 3, 5 en 12

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste

eischen van hygiëne en comfort

Zwembaden • Kuipbaden • Stortbaden

Stoom- en heete Luchtbaden

Zeezout-, Dennen-, Koolzuur- e. a. Baden

— Waterbehandeling — 5167

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit Melk en Melkproducten is de N.V. Melkinrichting „DE NIEUWE LANDBOUW” 5443
DEN HAAG: SCHEVENINGEN:
N.W. Buitensingel 50 Wassenaarsche Str. 127
Telefoon 333855. Telefoon 550363.

„Handelsschool voor de praktijk”

De overgang van school naar kantoor.
Eenjarige Dag- en Avondschool.
Stenografie . . . f 10.— per cursus van 3 maanden
Machineschrijven f 10.— per cursus van 3 maanden
Aanmelding van leerlingen dagelijks. 5237
Laan van Meerdervoort 650
TELEFOON 338202.

Een boterham met
HENSING'S ROOMBOTER
is een ware lekkernij.
Belegt ze nu nog met 5327
— **HENSING'S KAAS** —
of
FIJNE VLEESCHWAREN
en U hebt het toppunt van smakelijkheid.
M. HENSING, Van Hoytemastraat 113. Telefoon 775284.

KENNISGEVING

Het Café-Restaurant
„T GOUDEN HOOFD”
GROENMARKT — DEN HAAG
is vanaf 1 OCTOBER jl. onder nieuwe Directie van
A. WESTERGAARD (v.h. Restaurateur R'sche Lloyd)
HEINEKEN'S BIEREN 5271

Fa. J. H. van Andel
Huishoudelijke Artikelen.
- Electriche Apparaten - 5432
Electro Vapour Radiatoren, G. E. Koelkasten
Willemsparkweg 30, Tel. 25882, A'dam Z.
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

Spaart.....
voor Uw ouden dag!
NUTSSPAARBANK te 's-Gravenhage

132

WALDORP=RADIO
De geheele wereld in Uw huiskamer!
Vraagt onze gemakkelijke betalings-conditiën. 5346
Paul Krugerlaan 239-241, Den Haag. = Tel. 333726.

KAWEE'TJES
SCHEVENINGEN
Frankrijk en België betrekken jaarlijks duizenden tonnen Limburgsche Anthraciet. - Neemt proef.
Limburgsche Anthraciethandel,
MAASWIJKSTRAAT 114
Tel. 552940. (5008) Bij geen gehoor 555521.

DELFT
STOOKT
1e soort BELG. ANTHRACIET ^{30/60} f 3.10 per H.L.
^{30/30} " 2.90 " H.L.
GEBR. KOUWENHOVEN, Vrouwenrecht 2, Delft
Telefoon 153 5238

HAARLEM
Vleeschhouwerij H. Houtman
Koninginneweg 46 - Haarlem
Het adres voor Indische families. 5113

GRONINGEN
VERHUIZINGEN - EXPEDITIE
door geheel Europa. 5005
Bel op te Groningen no. 3408
R. F. Molenberg, Bedummerstr. 79

AMSTERDAM
Meubelen - Complete Meubileering
Arnold Houtschilt N.V.
Singel 283 Amsterdam 5633

Hoeden - Mantels - Japonnen
L. AUÉ (v.h. Maison Henri) 5485
Keizersgracht 770 - AMSTERDAM - Tel. 46749
(Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West“)

Zoekt U een goede zaak of rendeerdend bedrijf?
ter overname of als deelgenoot. Vraagt vóór alles gratis toezending uitvoerige 5377
ALGEMEENE NEDERLANDSCHE ZAKENGIDS.
Uitgave Makelaars KOUDEIJIS & Co., Amsterdam, Keizersgracht 302. Tel. 35665. Kant. te Den Haag, Utrecht en Heemstede.

Familie Pension GEELHUIJSEN
STADHOUDERSKADE 131, AMSTERDAM. - Tel. 25668.
Ruime kamers op 1en stand, uitst. keuken, K. en w. str.
w. badk. Prijs v.a. f4.- p. p. d. Fam. red. 5461
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West“.

„Een fout van den Amerikaanschen verkooper is” - merkt een blad van de overzijde van het groote water op - „dat hij te veel spreekt. Laat den klant spreken; hoe meer die aan het woord is, des te beter zult gij begrijpen, wat hij noodig heeft”. Een waarheid, die zeer zeker ook bij ons van toepassing is. (De Zakenwereld).

STARTER BATTERIJEN
met twee jaar schriftelijke garantie.
- Uw eenigste waarborg -
Fa. TH. HEESEMAN, Hamerstraat 28. 's-Gravenhage.
Opgericht 1910. Tel. 112793.
- Rijks- en Gemeente-Leveranciers - 5398

W. MULSTEGE
v.h. M. EVELEIN
Banketbakker - Kok 5163
Valeriusstraat 25 - Telef. 333366 - Giro 17628
Het oudst bekend adres van Duinoord
De echte Spekkoeke
Met de hoogste onderscheidingen bekroond
Verzending naar alle werelddeelen met groot succes.

„The Asiatic Review”
Het voornaamste Engelsche orgaan voor alle Aziatische aangelegenheden.
Bevat bijdragen van de eminentste autoriteiten in Britsch-Indië, Maleische Staten, Dominions en Nederlandsch Indië.
Verschijnt driemaandelijks. £ 1 per jaar
Abonnementen: East & West Ltd.
3 Victoriastreet, London S. W. I.
5376

Hyg. Artikelen en Geneesmiddelen
Koopt men in eigen belang en bij voorkeur in een bonafiden winkel. Wij zijn zeer concurrerend. - Prijscourant gratis ook per brief.
Maison Anzou, Langebruchtstraat 6, Nijmegen
Telefoon 3594 5007
- Verzending naar Oost- en West-Indië -

MÄHLERS BANK N.V.
Opgericht 1907
AMSTERDAM
Telef. nos. 42852 (3 lijnen) 5056
32982
32985 Telegram-Adres: **STEADYON**
33487
COMMISSIONNAIR IN EFFECTEN
Door onze uitgebreiden Effectenvoorraad zijn wij in de gelegenheid bijna alle fondsen op den dag van aankoop zelf te expedieren
Beleggingsadviezen
Weekbericht op aanvraag gratis
Geen Handelscrediet
Rek.-Courant-, Provisie- en Kostenvrij
Op 31 December 1930 waren fondsen tot eene waarde van f 2.655.000.-, gerekend naar de koersen van dien dag, bij ons voor derden in administratie.

HET NEDERLANDSCH BRIEFONDERWIJS
GRONINGEN
Schriftelijke en gecombineerde schriftelijk en mondelinge Privaatlessen in alle vakken van Lager Onderwijs, M.U.L.O.-Onderwijs, Algemeene ontwikkeling, Boekhouden Mercurius, Staatspractijk enz. Engelsch, Duitsch, Fransch, Spaansch, Italiaansch, Portugeesch enz. Opleiding Diploma Mercurius, L. O., Stenografie (4 Talen), Schoonschrijven, Handelsdiploma en M. O. - Uitvoerige wekelijkse werkopgaven. Nauwkeurige persoonlijk Correctie. Speciale cursussen Rechtswetenschappen enz. Inlichtingen en Prospectus worden gaarne zonder eenige verplichting verstrekt. 5030

PRACHTIGE

Tweemaal per jaar (in Februari en in Augustus) zenden wij, uitsluitend aan particuliere bloemenliefhebbers, gratis onze fraaie, in koper-diepdruk uitgevoerde prijscourant, rijk geïllustreerd met natuurgetrouwe foto's. Deze prachtige en duidelijke handleiding voor het aanleggen en onderhouden van 'n bloementuin ligt ook klaar voor U! Vraagt spoedig Uw exemplaar aan bij:
n.v. L. Stassen Junior
Hillegom - Tel. 2257
Bloembollen - Planten. - Zaden
ALLE ARTIKELEN
WORDEN GELEVERD
ONDER GARANTIE
PRIJSCOURANT GRATIS
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West” 5055

eene organisatie aansluitte aan het werk van de andere, ermede correspondeert, gelijk het raderwerk van een goedlopend mechanisme betaamt. Overleg over en weer, opdat ook op dit gebied eendracht make, waar versnippering van krachten tot krachteloosheid zou zijn gedoemd.

In een speciaal voor dit doel belegde vergadering, die dezer dagen te 's Gravenhage werd gehouden, is een eenheidsfront voor veilig verkeer gevormd en opgericht het „Verbond van Vereenigingen voor Veilig Verkeer.”

Het initiatief ging uit van de navolgende vereenigingen, die als leden-oprichters zullen optreden, t.w., A.N.W.B. - Toeristenbond voor Nederland, Kon. Nederl. Automobiel Club, Bond van Bedrijfsautohouders in Nederland, Kon. Nederl. Motorwielrijders Vereeniging, Nederl. Unie van chauffeurs en overig automobielpersoneel, Nederl. Bond voor Verkeersveiligheid voorheen Bond van Vrijwillige Verkeersinspectiën in Nederland, de Vereen. „Het Nederlandsch Wegencongres.”

Het doel van het Verbond is: in samenwerking op federatieve grondslag, met andere vereenigingen, die blijkens haar statuten een overeenkomstig doel beoogen of tot wier taak het doel van het Verbond als onderdeel harer werkzaamheden gerekend mag worden te behooren, de veiligheid van het verkeer in den meest algemeenen zin te bevorderen.

Een voorloopig bestuur is gevormd. Als voorzitter en secretaris treden daarvan respectievelijk op de heeren mr. A. Baron Schimmelpenninck v. d. Oye te Bloemendaal en C. J. van Wijngaarden van Rees te Utrecht.

Alleen vereenigingen kunnen lid van het „Verbond van Vereenigingen voor Veilig Verkeer” worden.

Het is intusschen thans gewenscht, dat personen, welke vereenigingen ter bevordering van een veilig verkeer willen oprichten en bestuurders van reeds bestaande soortgelijke vereenigingen contact zoeken met dit centrale lichaam, opdat door gemeenschappelijke samenwerking ons land zal krijgen een veilig verkeer. (Voor inlichtingen wende men zich tot den secretaris hierboven genoemd).

Na „getrennt marschieren” is thans de tijd aangebroken van „vereint Schlagen”.

Steen in medische aangelegenheden voor Inheemschen
Haagsche afdeling opgericht.

In Den Haag werd opgericht een afdeling der vereeniging S. I. M. A. V. I., hetgeen beteekent: Steun in medische aangelegenheden voor Inheemschen.

Het afdelingsbestuur bestaat uit de volgende dames en heeren: F. v. Peski, voorzitter, lid van het hoofdbestuur; mevr. Ch. Neytzell de Wilde-Mac Gillavry, ondervoorzitter; L. Schwaanhuysen, secretaris-penningmeester; mej. A. Thorbecke, B. D. W. J. v. Garderen, mr. D. J. Jongeneel, Th. Ligthart.

De afdeling is reeds druk aan den gang. Filmavonden op medisch gebied, Indië betreffend, lezingen van dezelfde strekking door ginds werkzaam geweest zijnde personen, vorming van plaatselijke en wijk-comité's staan op het programma, terwijl men thans een actie inleidt om geneesheeren tot lid of begunstiger te verkrijgen, waarbij zij het tijdschrift der

SCHRÖDER

GROENMARKT DEN HAAG
TELEFOON 1-1-6-1-7-3 5322

OP ONZE

BEDDEN AFDEELING

VINDT U DE MEEST UITGEBREIDE SORTERING IN: IJZEREN LEDIKANTEN

- GELAKT IN KLEUR NAAR KEUZE - MET INGEVLOCHTEN DRAADMATRAS

MODERNE KOPEREN LEDIKANTEN

OPKLAPBARE WANDBEDDEN

IN ALLE MATEN - MET RUIME KEUZE MASSIEF EIKEN OMBOUWEN

COMPLETE

SLAAPKAMERAMEUBLEMENTEN

ONZE KEUZE SPREIËN, VOILE-FILET KUNSTZIJDE-CRETONNEISONGEËVENAARD

vereniging „Medische Nood” voor hun leestafel zullen bekomen.

Er wordt nog veel steun van Simavi gevraagd: voor de pleegzuster op het eiland Jappan (Nieuw Guinea), een streek zonder eenige medische hulp, werd gedurende 3 jaar f 4500 voor salaris uitgetrokken en f 5000 voor de uitzending van een spoedig daarheen vertrekkende arts. Aan dr. Bervoets zal f 1000 renteloos geleend worden voor een auto, als het ziekenhuis te Pati gereed is. Verder vroegen de doktoren de Jong en Veldstra elk 2 maal f 10.000 aan, resp. voor afbouw ziekenhuis te Malang en verbetering van het bestaande dito te Waikaboebak (Soemba). Ten slotte zijn er nog verscheidene aanvragen voor minder groote bedragen uit Oost- en West-Indië.

Ieder, die zich opgeeft als lid (f 25) of begunstiger (f 2.50 of meer) per jaar, zal ook het orgaan der vereniging ontvangen. Giro 184139.

Van Week tot Week.

Van Maandag 15 tot Zondag 21 Februari.

De heer F. H. Zeydel (I.E.V.) heeft ontslag genomen als lid van den Volksraad. In diens plaats is verkozen verklaard de heer G. J. Zuyderhoff.

In de zitting van den Volksraad van 15 dezer, bijgewoond door minister Deckers, zijn vier wetsontwerpen ter advisering ingediend: 1e. een speciale *crisisheffing* van 2 tot 6 procent op het inkomen; 2e. een nieuwe verhoging van den *benzine-accijns*; 3e. de goedkeuring van den aankoop van *gedeprecieerde ponden sterling* door de Indische regering van Nederlandsche en Javasche Bank ter aflossing van Ned.-Indische pondenleeningen; 4e. een verhoging van de 20 procenten op de *invoerrechten* tot 50.

Uit het behandelde in deze zittings-periode memoreeren wij verder:

De regering heeft meegedeeld dat ten aanzien van de emancipatie van het Commissariaat voor *Indische Zaken* tot Agentschap vermoedelijk binnenkort nieuw geformuleerde voorstelling aan den minister worden aangeboden. De massa-ontslagen bij den *Pandhuisdienst* zijn nauwkeurig nagegaan. Inderdaad zijn enkele onjuistheden gebleken. Eventuele verdere reclames zullen commissariaal worden gemaakt. *Coördinatie* zal plaats vinden van de Generale Thesaurie, de Algemeene Rekenkamer en den Gouvernementsdienst. Op de *landrente* zullen ev. reducties van 10 tot 40 pct. verleend kunnen worden.

De Volksraad heeft met 46 tegen 7 stemmen besloten te adviseeren tegen *aanneming van het wetsontwerp inzake kwijtschelding van een vordering der regering op den aannemer Volker*;

ontving mededeeling van het K. B. tot *tijdelijke vermindering van de bezoldigingen van vice-president en leden van den Raad van Indië, den voorzitter van den Volksraad, voorzitter en leden der Alg. Rekenkamer*;

heeft z. h. s. een motie-Wolff (Vad. Cl.) aangenomen om voor de *commercieele landsbedrijven niet-ambtelijke commissie van bijstand in te stellen*.

Drie Volksraadleden hebben een motie ingediend tot betere verdeling van de vlootkosten tusschen Nederland en Indië, drie andere leden een motie om alle uitgaven van de „Rijksvloot” te doen dragen door Nederland.

Het programma van de extra-zitting van den Volksraad omvat o. a. een „vragendag”, een initiatiefvoorstel tot wijziging van de positierregeling van den Volksraad en een motie tot opheffing van het College van Ge-delegeerden.

Minister Deckers is 17 dezer per Marnix naar Nederland vertrokken. Een groot aantal personen deed Z.E. uitgeleide, doch op zijn verzoek droeg dit geen officieel karakter.

Den 17den j.l. is het voorloopig verslag van de Tweede Kamer betreffende de suppletoire Indische begroting voor 1932 verschenen.

Het heet dat de voorstellen tot instelling van een Indisch Agentschap te Den Haag reeds de Algemeene Rekenkamer passeerden.

Het concern Ishihara financeert de exploitatie van kopererts, dat in voldoende hoeveelheden in Zuid-Soerakarta werd gevonden. Het is de bedoeling dagelijks 1000 tons te produceren, welke als gruis naar Japan zullen worden ge-exporteerd voor verdere verwerking. In Mei wordt ten zuiden van Tirtomojo een aanvang gemaakt met den bouw van woningen voor de leiders en het personeel. In September wordt met de exploitatie begonnen.

Het rubberverbruik in de V. S. is in Januari ver-geleken met de voorafgaande maand, gestegen van 21,444 ton tot 28,000 ton. Het is dus ongeveer even groot geweest als in Januari van verleden jaar, toen het 28,600 ton bedroeg, maar bleef aanmerkelijk ten achter bij dat van Januari 1930 (36,700). De rubbervoorraden, incl. de zeilende, bedroegen per einde Januari 400,000 ton, tegen 265,700 ton per einde Januari verleden jaar en 182,500 ton per einde Januari 1930.

Na op audiëntie te zijn geweest bij den G.-G. hebben de Ned. Ind. theeplanters thans een request aan de regering opgesteld, bevattende suggesties ten aanzien van een mogelijke theerestrictie. Wat deze inhouden wordt geheim gehouden.

Naar verluiddt deelt men in gezaghebbende bestuurskringen de meening van cultuur-mijden dat de nota van het hoofd der afd. Agrarische zaken v. h. dep. van B.B. nopens de omzetting van concessies in erfpachten, geen basis biedt voor de oplossing van het vraagstuk, daar deze o.a. zooveel grond voor bevolkingsdoeleinden reserveert, dat het bestaan der tabakscultuur ernstig gevaar loopt. Gebleken is, dat de onjuiste opstelling van de bevolkingsstaten door de Zelfbesturen vertraging veroorzaakt, zoodat het B.B. thans zelf de taak in de O.-Kust van Sumatra verricht.

Naar verluiddt heeft de Arbeidsinspectie te Soerabaja een onderzoek ingesteld naar de zaak van ontslagen geëmployeerden van de suikerfabrieken Tjandi en Porrang, eigendom van den heer Han Kong Gi. Gebleken is, dat op schandelijke wijze met de rechten van het personeel is omgesprongen. De klachten zijn juist bevonden. Het is der Inspectie gelukt aan de betrokkenen recht te doen wedervaren.

De Internationale Suikerraad kwam 17 dezer te Brussel bijeen onder voorzitterschap van den Belgischen senator Beaudhuin, pres. comm. van de Raffineries Tirlémontoises, ter bespreking van de nieuwe beperkingsvoorstellen van Chadbourne. Kort samengevat bevatten zij het volgende: beperking aanplantingen Java, opdat oogst 1933 tot in totaal 1.200.000 ton daalt; reductie van het exportkwantum van Java voor 1932 tot het cijfer der werkelijk in het op 1 April aanstaande geëindigd jaar uitgevoerde hoeveelheid (naar raming niet meer dan 1.500.000 of 1.600.000 ton). Het volgens de voorloopige overeenkomst toegestane kwantum voor 1932 was 2.400.000 ton. Wordt de reductie, zooals door Chadbourne voorgesteld ingewilligd, dan zal hij aan Cuba voorstellen (!), de aanplantingen voor oogst 1933 aldaar tot 2.300.000 ton te beperken en de quoten van den Cubaanschen export naar de Vereenigde Staten en de andere landen met dertig procent te reduceeren. Deze quoten bedroegen voor export naar de Vereenigde Staten 2.800.000 ton en voor uitvoer naar andere landen 780.000 ton. De Europeesche suikerproducenten, alsook Peru, die het bekende accord onder teekenden, zouden van hun kant hun uitvoer voor 1932 met 35 pct. moeten in-

krimpen. Aan de besprekingen namen gedelegeerden van alle betrokken landen, met uitzondering van Cuba deel. Java was vertegenwoordigd door de heeren Pauw, Hartman en Bennink. Europa en Peru bleken wel geneigd te zijn, een reductie te aanvaarden welke echter minder dan 30 pct. zou bedragen, maar Java meende in Chadbourne's voorstel niet te kunnen treden. En geen wonder, daar Amerika hier weder het bekende spelletje tracht te spelen van: Heads I win, tails you loose. Velen verwachtten dat deze houding weldra de doods-klok zal doen luiden over „het plan-Chadbourne”.

Naar verluiddt vertrok de Gouverneur van Curaçao den 16en dezer per torpedojager Van Nes, naar Aruba, in verband met de ontdekking van een complot van Venezolaansche revolutionairen. Deze zouden het eiland, door overrompeling in bezit hebben willen nemen. Intusschen zouden de belhamels reeds in hechtenis zijn genomen.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

De Stervende Eilanden.

Zoo luidt de titel van een mooi Duitsch boek, door Philipp Krämer geschreven en reeds in '28 bij Georg Müller te München uitgegeven, waarop wij gaarne hier de aandacht vestigen, omdat het op zoo fijn filosofische wijze vertelt over bevindingen gedurende een reis over Java en Bali opgedaan.

De schrijver, die begint met het gezegde van de Goucourt aan te halen: „On n'écrit pas les livres qu'on veut”, noemt zijn werk „Rechenchaft einer Reise” en draagt het eerste deel, „Das Buch Java”, op aan Dr. H. Krämer, te Kediri, „den Sucher der Javanischen Seele”. Hij noemt het bereizen van vreemde landen: het ontdekken van nieuwe inzichten onzer eigene ziel. Pas toen zij uit het Paradijs gingen, ontdekte het eerste menschenpaar zichzelf, toen zij den kleinen Godstuin verlieten, ontdekten zij het groote wonder van het Ik en aan het einde hunner reis, wachtte hen de dood. Sedert betekent reizen: zich op den dood voorbereiden. Mozes kon immers pas sterven, na de woestijnreis door de ziel van zijn volk, die ook zijn eigen is. Eerst toen de matrozen: Land! Land! riepen, kon Columbus den geest geven.

Hij schrijft, alsof hij spreekt tot een jongeling, dien hij Phaidros noemt en die voor hem het opkomend geslacht vertegenwoordigt, tot wien hij zegt: zoek in dit boek slechts de ziel van een geslacht, dat uitsterft. Naar mate gij uzelf in dit boek herkent, zal uw geslacht, dat ik zie groeien, hopeloos zijn. Nog dikwijls zal het morgenrood gloren, waaraan wij beiden gelooven.

Hij begint de beschrijving der zeereis naar Indië met een lofredre op:

Der Müsziggang.

„Ich lobe den Müsziggang als den Vater des Idylls”.

„Ich lobe den Müsziggang als den Schöpfer der Musik”.

„Ich lobe den Müsziggang als den Bruder der Weisheitsfreunde”.

Hoe meer hij Java nadert, hoe meer hij zich van Europa verwijderd, des te meer voelt hij voor dien lediggang en roept met recht uit: „Geloof mij, Phaidros, de menschen zijn arm, die altijd bezig willen zijn. Laat ons de verloren gegane kunst van den lediggang weder vinden!”

Hij roemt de zee, als het oog der wereld, als het oord van het heilige zwijgen. Zelfs de visschen hebben dat zwijgen geleerd, zij zijn de monniken in het Ocean-klooster. Daarentegen vertoont de zee zich in duizenden vormen van verschillende schoonheid, zoowel overdag, als des nachts. „Op zee”, schrijft hij, „vergeet ik alles wat ik gearbeid heb; dat wordt uitgebluscht en vernietigd. Hij somt daarna een lange reeds vormen van ijdeln arbeid op, eindigend met de woorden:

„Eitel is alle Schnelligkeit, denn sie ist die Feindin des Schöpferischen Müsziggang, sie ist die Buhlerin des Geldes und alles deszen, was käuflich ist.”

Grappig beschrijft hij zijn aankomst te Batavia, waar hij vindt, dat hij door Europa vervolgd wordt; de rechte kanalen en kromme grachten van Amsterdam en Utrecht zijn daarheen verdwaald! Eerst toen hij Inlandsche vrouwen en kinderen in het kanaal bezig zag met baden en wasschen, zag hij Java.

En aandoenlijk werd hij getroffen door de schoonheid en den eenvoud van het Javaansche menschenras, toen hij 's avonds, na een feest thuiskomend, op de trap van zijn voorgalerij twee bruine Dessakinderen rustig slapend vond, die hem aandeden

Wie de Schoen past trekt hem aan in Bronkhorst goedkoopste Schoenenmagazijnen

Vlamingstraat 35
Den Haag 5581

Gedempte Gracht 3 - Theresiastraat 93 - Paul Krugerlaan 15 - Frederik Hendriklaan 234

Bruine Boxcalf Dames mollières met fantasie inzet	4.48
Dames zwarte en bruine lakmollières met cubahak (extra aanbieding)	5.75
Dames lakriemschoentjes met slangenleer en Fransche hak	5.25
Zwarte Boxcalf Jongens mollières vanaf	2.95
Bruine Boxcalf Jongens mollières vanaf	3.45

ALLES GEGARANDEERD

den Haag 26
Kasfoulaan
Tel. 11 4574

Haagsche Schoolvereniging
Opleidingschool voor
Natuur, Gymnastiek, Kunst
Moderne methoden
Kleine klassen
Dir. J. J. J. J.

5139

N.V. Drogisterij

De „Salamander“

„De Haagsche Drogist“

Winkels door geheel Den Haag.

Rijswijk en Voorburg. 5050

Telefonische bestellingen onder no. 110454.

VOLLEDIGE COLLECTIE FABRIKAAT

GERO

GERO NIEUWSTE MODELLEN VAN
ZILVER JAN EISENLOEFFEL EN GEORG NILSSON
GERO NIEUWSTE ONTWERPEN VAN
TIN v. d. HOEF, HAMSTRA, GEORG NILSSON
GERO HET NIEUWSTE GERO-METAAL
ZILMETA VLEKVRIJ DOOR EN DOOR 5393

GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANTEN WORDEN
OP AANVRAAG TOEGEZONDEN. ZILVERCAS-
SETTES DIRECT UIT VOORRAAD LEVERBAAR.

GEUBELS
PLEIN 3, DEN HAAG

De Indische Fijnproever

kan alleen smakelijk vinden de origineele
OBLIES, (Kwee Semprong)
welke verkrijgbaar zijn in blikjes van 25 stuks à f 0.60
per blikje, van 5187

G. J. GERRITSEN
VALKENBOSCHLAAN 352, DEN HAAG — Tel. 332807

Dansinstituut v.d. Zanden

SCHIEDAMSCHESINGEL 103B-105B — ROTTERDAM
TELEFOON 51565 5591

Ben der goede adressen voor Indische verlofgangers.

's-Gravenhaagsche
Zwem- en Badinrichting
Mauritskade — Telef. 113030

Twee afzonderlijke zwembassins voor dames en
heeren den geheelen dag goepend. — Russische-
Turksche-, Electr. Licht-, Electr. Kuip-, Douche en
Geneeskundige Baden.
— Tarief gratis op aanvraag — 5107

als lieflijke bloemen en tot tranen toe bewogen:

Schönheit ist die höchste Offenbarung des Lebens!

„Ich weisz nicht, wie lange ich die beiden betrachtet habe. Warum bin ich nicht ein Maler wie Renoir? Alle Kunst ist ein Sicherinnern der Offenbarungen des Lebens. Wäre ich ein Maler wie Renoir, ich könnte mich noch im spätesten Alter malend dieser Offenbarung erinnern, so aber male ich nur mit Worte.“

Maar ook deze schildering en zoovele andere in dit boek zijn een schoonheidsgenot voor den lezer.

Eveneens zijne beschrijving der glimlachende Soendaneesche vrouwen en meisjes, in haar frisch kleurige kleeding, die door het bevallig bewegen harer slanke armen, hem de voornaamheid der Oostersche ziel openbaren. Hij noemt haar droom-koninginnen, die hem het sprookje van de duizend-en-één-nacht duidelijk maken.

Ook Bandoeng vindt hij veel te Europeesch; de kern is wel Javaansch, doch die moet men zoeken, zóó is die omgord door allerlei moderne gebouwen, waaronder behalve de Moskee, ook Chineesche en Christelijke kerken, zoowel Katholieke als Protestante. Hierin ziet hij een teeken van naderenden dood, de geheele wereld ligt trouwens op haar sterfbed, meent hij. In alle dingen den dood zien, beteekent: het leven liefhebben. Al het grootsche in deze wereld is geboren uit de vertrouwdheid met den dood. Ik heb deze stervende eilanden lief, als de Novemberrozen. Volken met een doodendienst, aanbidden het Leven en bouwen eeuwig-levende Pyramiden."

Terwijl hij den Tanguhan-Prahoë besteigt, laat hij de koeli die hem den weg wijst, een liefdeslied, dat zij hooren zingen, voor hem opzeggen:

„Um das Lied aufschreiben zu können, bad ich ihm die Worte langsam zu diktieren. Aber es war ihm unmöglich sie mir anders zu diktieren als singend und tänzend. Wort, Weise und Rhythmus waren diesem Naturkind eine unlös-bare Einheit.“

De angkloeng noemt hij het bamboe-orgel, dat uit de verte komend, zoo aanlokkelijk klinkt.

Toen hij echter, eenzaam, in den Krater keek, was 't hem alsof de geesten der aarde hem naar beneden lokten en roept hij uit: „Nu weten wij, boven welken afgrond wij leven! Laat ons tot de menschen wederkeeren en trachten met hen tot God op te stijgen!"

Reeds 400 jaren geleden, toen de Islam hier kwam, begon Java's afsterven, werd haar ziel verduisterd, die zich terugtrok in enkele zeer afgelegen dorpjes en naar Bali vluchtte.

Het tweede deel van zijn boek is aan Bali gewijd, begint wederom met de zeereis en een ontmoeting met Fatima, de bekende handelaarster in Bali-neesche weefsels, welke hij ten eerste roemt. Hij maakt vergelijkingen tusschen de beide eilanden en hun bewoners. Java noemt hij het zonneland, Bali daarentegen het eiland der glorieuze, feestelijke nachten.

In een auto van Fatima reist hij door Bali en heeft gelegenheid allerlei volksfeesten mee té makén, welke hij op gevoelige wijze beschrijft. Ook treft 't hem bijzonder, dat de godsdienst hier zoo innig verbonden is aan het geheele leven dezer menschen, in hun eenvoud, reinheid en schoonheid. Van de kinderen zegt hij o.m.:

Die Kinder auf Bali sind wie Blumen. Sie vertrauen dir, wie Blumen der Sonne vertrauen. Ihre leuchtenden Gezichter verraten die Lernbegierde und das Verlangen nach Wissen Sie sind Künstler des Ornaments. Sie backen beim Spiel keine Sandkuchen, sie zeichnen Ornamente in den Sand. Die Mädchen flechten Blumenkränzen.“

Dit boek, waaraan een veertigtal fraaie foto's zijn toegevoegd, eindigt hij met de woorden:

Auch Bali ist eine sterbende Insel. O schöne Sterbende! Ich balle die Faust in der Tasche voll Zorn und Scham: Europa!

Voelen wij, Nederlanders, dit ook zoo? Gelukkig besluit hij met een hoopvolle gedachte, die wij allen verder moeten dragen, opdat zij door het opkomend geslacht ten uitvoer worde gebracht:

„Ich sehe noch einmal vom Schiff nach Bali hinüber, das in der Dunkelheit der Nacht versinkt wie ein Ertrinkender, den man nicht helfen kann.“

Da schein ich plötzlich mit zu sinken. Alle Traurigkeit fällt von mir wie ein schmutziges Gewand. Ich zinke unaufhaltsam, ich schwebte, Trägt mich Jemand? Ich fühle mich getragen. Ich fühlt mich getragen von Stimmen. Ich verstehe sie nicht.

Es sind die Stimmen des neues Geschlechtes!

Dit nieuwe geslacht moet echter, gelijk de schrijver ook deed, door onze generatie tot instandhouding en bevordering der schoonheid opgevoed worden.

Zorg wordt verdreven door actie. Wanneer iets u drukt, doe er dan terstond wat aan, ook al brengt dit nog geen oplossing. Elke daad, aan een moeilijkheid gewijd, geeft u een gevoel van voldaanheid, dat uw zorg verlichten zal. (Maandblad „Success“).

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Japan's expansie. Gouv. Gen. Dwight F. Davis.

De *Java-Bode* (14/1, v. W.) ziet in het *Japansch-Chineesche conflict* een steeds ernstiger wordende bedreiging voor den vrede in het Verre Oosten en voor den wereldvrede tevens. *Japan* brengt h. i. een plan tot uitvoering, waarvoor de grondslagen reeds werden gelegd tijdens den wereldoorlog en vlak daarna, terwijl *Japan* gebruik maakt van de omstandigheden, die een gewapende interventie practisch belet. *Voor Ned-Indië geldt de vraag in hoeverre de pénétration pacifique*, waarvan Amerika ten aanzien van de Filippijnen op het oogenblik de dupe is geworden, zich ook zal uitstrekken tot Ned-Indië. Met ernst zij dan gewezen op de uitbreiding van de *Japansche visscherij in onzen Archipel*. Werkten hier in 1931 enkele honderden Japansche visschers, in het begin van 1932 zal men er hier zeker meer dan duizend kunnen tellen; in ingewijde kringen bestaat de verwachting, dat dit aantal een volgend jaar tot over de tienduizend zal zijn opgelopen. Hoe vreedzaam dit bedrijf op zichzelf mag zijn, kan en mag het — in verband met de expansiepolitiek van *Japan* — niet als ongevaarlijk worden beschouwd; de bedoeling, welke eraan ten grondslag ligt, is een andere dan het nobel streven om Indië's bevolking goedkoop van visch te voorzien.

De slag voor de *Filippijnen* is gevallen. Gouverneur-Generaal Dwight F. Davis, die 2½ jaar het lot van de eilandengroep heeft bestierd, wenscht om familieredenen af te treden. N. h. o. van de *Java-Bode* (13/1) is het *afsteden van den heer Davis ook voor Ned-Indië niet van belang ontbloot*. De waarde van het door hem bevestigde contact tusschen de Amerikaanse en Nederlandsche eilanden, mag in deze woelige dagen niet onderschat worden. Ned-Indië wist wat het aan den heer Davis had; wat het aan den heer Roosevelt van Portorico heeft, moet nog afgewacht worden. De persoonlijkheid van den G. G. Davis heeft veel frictie in de Filippijnen weggeruimd en vele misverstanden opgeheven. Duidelijk waren bijv. zijn woorden tot de Wetgevende Vergadering, van ruim een jaar geleden, toen hij verklaarde: „Wij kunnen niet vooruit gaan, integendeel, wij zullen achteruit gaan, tenzij wij meer inkomsten krijgen. Wij moeten een praktische situatie practisch tegemoet treden. Wij hebben meer economie noodig in onze politiek en minder politiek in onze economie. Regeeren is in alle opzichten een praktische zaak. Woorden, hoe welsprekend ook, kunnen onze problemen niet oplossen. Gezond verstand en geen fraai-klinkende frasen, zijn noodig. Waarachtige vooruitgang in een regeering wordt niet afgemeten naar abstracte theorieën, welsprekendheid en diepzinnige doctrines, maar naar een behoorlijken levensstandaard van het volk, door bevordering van de cultuur, en naar het geestelijke en fysieke welzijn van het gansche volk. De omstandigheden van den gemiddelden burger, en niet alleen van de machtigen, vormen den standaard, waarnaar wij beoordeeld zullen worden." Mannen als de heer Davis hebben wij in de komende roerige tijden hard noodig!

Onderwerpen van internationaal of interkoloniaal belang vinden wij o.a. in het *Soer. Hbl.* (11 t/m. 16/1, 1ste bl. Correspondenties), de *Deli Crt.* (19/1 „De vooruitzichten der V. S.“, H. Parker Willis; 4de bl. „Damascus“, Prof. W. v. d. P.), *De Loc.* (15/1, blz. 29 „De ontwapeningsconferentie“, Mr. J. Limburg) en de *Java-Bode* (13/1 „Suriname“, Mr. A. v. Traa; 15/1 „Het vraagstuk der Anglo-Indians“; 16/1, 3de bl. „Ver. Staten“; „Vruchtbare Sahara mogelijk“; 18/1 „Het bezoek aan de Filippijnen“, door G.-G. Pasquier).

Rubberverbruik en luchtbanden.

Volgens Dr. Ph. van Harreveld (*Soer. Hbl.* 15/1 „Cultuurbelangen“) wordt nog steeds 85 % van de verwerkte rubber voor luchtbanden aangewend. Reeds in 1845 werd de *luchtband* in Engeland uitgevonden door H. W. Thompson; waar voor de uitvinding nog geen

emplooi was, bleef de toepassing achterwege. In 1736 bracht *De la Londe* de eerste rubber van Z.-Amerika naar Europa; in 1834 werd de vulcanisatie uitgevonden door *Thomas Hancock*. Pas in 1873 begon men ernstig met den import van Heveazaden in den tuin te Kew bij Londen, en van daaruit werd de Heveacultuur begonnen op Ceylon. De snelheid van het verkeer was door de ontwikkeling van het spoorwezen toen zóó toegenomen, dat zelfs voetgangers hun snelheid poogden op te voeren door gebruik van een rijwiel; daardoor begonnen rubberbanden op grooter schaal tot hun recht te komen. Toen de veearts *J. B. Dunlop* derhalve in 1887 den luchtband opnieuw uitvond en toepaste op het rijwiel, in de plaats van ijzeren of van massieve rubberbanden, kreeg de uitvinding betere kansen. Wat 'aan Thompson met het rijtuig niet gelukt was, gelukte dus wel aan Dunlop met het rijwiel. Sinds 1868 was men de rijwielen steeds meer van massieve rubberbanden gaan voorzien, en in 1885 was het huidige lage model uitgevonden, dat toen *Rover* en later *safety bicycle* genoemd werd. De snelle toename van zijn gebruik na 1890 was in hoofdzaak te danken aan den luchtband, die de schokken wegnam en daardoor grootere snelheid mogelijk maakte. Reeds in 1896 ontstond de *Dunlop Pneumatic Tyre Co* met 60 miljoen kapitaal. In 1896 werd de *Red Flag Law* in Engeland afgeschaft en begon zich de explosiemotor te ontwikkelen, waardoor de *auto-industrie* kon ontstaan. Dank zij den luchtband, die te rechter tijd was ingevoerd, werd de auto met explosiemotor een succes; de *Dunlop Pneumatic Tyre Co* wendde zich van den rijwielband naar den autoband en groeide uit tot een zeer groot lichaam. *Ten opzichte van de rubbercrisis leert ons dit alles* dat de groote vraag naar de stoffen, die voor de toepassing der uitvindingen noodig zijn, pas ontstaat, als de nieuwe behoeften zich baan breken, dat is op het tijdstip waarop de vervulling dier behoeften maatschappelijk mogelijk wordt. Van een nieuw soort behoeften op rubbergebied is momenteel niet veel te merken. *Geef slechts ieder een auto, asfalt alle wegen, houd auto's, banden en benzine goedkoop*, dan resulteert daaruit een maximum gebruik van rubber, ook zonder eenige verdere uitvinding. Er is één punt, waarop men thans misschien weer vorderingen zal maken ten opzichte van het gebruik van luchtbanden. Dat is het gebruik der *luchtbanden met flensvelgen op rails*. De rail vormt een vrij vlakken weg, maar de aansluiting bij de laschplaten en bij de tongen der wissels is o.a. verre van volmaakt. Het rijdend materiaal moet een zeer groot gewicht hebben, om de schokken op de slechte verbindingen te kunnen weerstaan en om bij groote snelheid niet uit de rails te vliegen. De luchtband zou misschien veel besparing op dit eigen gewicht kunnen geven, en de fabriek *Michelin* maakt zich zeer verdienstelijk door het te probeeren. *Haar uitvinding* is het aanbrenge van een verdikking in den binnenband, die maakt dat de band niet verkan doorzakken, als hij lek wordt en zijn lucht verliest. De wagons zouden aldus heel veel lichter kunnen worden, de rem- en aanzettijden veel korter, en de snelheden grooter. Maar dit zelfs zal het rubberverbruik niet veel vergroeten; immers, vrijwel elke passagier in de „*Micheline*” is er een minder in de autobus, en de bandenslijtage der *Michelines* zal op de rails wel minder zijn dan de slijtage der autobusbanden op den weg. *De huidige productie-capaciteit van rubber zal pas volledig emplooi kunnen vinden*, als de welvaartontwikkeling der wereld haar loop zoodanig hernomen heeft, dat meerdere landen hun automobielverkeer sterk kunnen uitbreiden op de wijze als in de Ver. Staten geschied is.

Cultuurzaken worden behandeld in de *Java-Bode* (15/1 „Het Kolonisatie-probleem”; 19/1 „Kolonisatie”, *J. E. J.*); de *Deli Crt.* (21/1, 2e bl., „De rubbermarkt in 1931”; 22/1 „Delitabak-vraagstukken”, *J. H. Bitters*) en de *Loc.* (9/1, blz. 4 „U. S. A.-Tarietwet en Deli”, *Mr. H. J. Bool*).

Gouvernement Sumatra.

De *Sum. Post* (5/1 „Medan of Padang”) is van meening, dat *Medan* op grond van de staatkundige en economische structuur boven *Padang* verkieslijk is als hoofdstad van Sumatra. Daarentegen zijn er — volgens het *Soer. Hbl.* (16/1, 2e bl., „Gouv. Sumatra”, *Z.*) — tal van motieven, welke voor *Padang* pleiten. In de eerste plaats: de ligging, welke veel meer centraal is. Binnen afzienbaren tijd is geregeld asverkeer tusschen *Padang* en *Palembang* mogelijk; met *Medan* staat *Padang* reeds vele jaren in eene drukke auto-verbinding. In de tweede plaats behoort de gouverneur van heel Sumatra niet te worden aangetrokken door de typische *Deli-sfeer*. Deze sfeer kan niet anders dan eenzijdig zijn. Sumatra moet andere lijnen van ontwikkeling volgen dan waar langs *Deli* zich heeft bewegen. Er is voorts alleen sprake van een gouvernement Sumatra. De staatkundige onderverdeling volgt de lijn der oude gewesten, terwijl als vertegenwoordigende colleges de afdeelingraden dienen te worden genoemd. Daaronder zullen zich geleidelijk de groote adatverbanden moeten vormen. Men mag niet vergeten, dat de tendenz der werking van ons Gezag op lagere Inlandsche constructies immer eene splitsende of splijtende was. De „*Pax Hollandica*” bood ook de kleinste massa haar kansen in een streven naar de uitbeelding eener eigen groep, en zoo zag men ook in Sumatra herhaaldelijk neiging tot uiteengaan van wat tot dusver in één verband leefde. Ook hier

zal de *nokbalk-theorie* moeten fungeeren; de vorming van grotere adatverbanden zal van bovenaf moeten worden gestimuleerd. Zeker zal het *Inlandsch bestuur* moeten worden gehandhaafd, niet in de plaats van de adathoofden, doch daarnaast, soms daarboven. Men zorge voor Inlandsche bestuursambtenaren van goede opleiding. De *controleurs* handhave men, doch men make hen niet tot hoofd van plaatselijk bestuur. Zij moeten meer controleerend, en minder regelend optreden. Van groote betekenis voor het slagen der gouvernementen buiten Java zal zijn: of men den *gouverneurs* eene stevige eigen positie weet te scheppen met een eigen kleinen kring van goede adviseurs op speciaal gebied.

Wij vestigen de aandacht op het *Bat. Nwsbl.* (14, 46 en 19/1 „Volksraad”; 7/1 „Heldenvereering”; 14/1 „Soekarno”, *R.*); de *Java-Bode* (12 en 13/1 „Preventief optreden van de Overheid”, *J. E. J.*); 18/1 „De politieke blik op de breede massa”, *J. E. J.*); het *Soer. Hbl.* (12/1, 2e bl., „Pandhuiskunde”, *Z.*); 13/1, 4e bl., „Over de Inlandsche Pers”) en de *Deli Crt.* (20/1 „De toestand van 's Lands financiën in 1932”).

Een inspectiereis voor de K. L. M.

De *Deli Crt.* (23/1) geeft een verslag van een persgesprek met den heer *Moes* van de K. L. M., die een inspectiereis heeft gemaakt langs de *Holland-Indië-lijn*. De Indië-vluchten van de heeren *Plesman* en *Martin* waren inderdaad te veel „vluchten”, dan dat zij aandacht aan details hadden kunnen besteden. Over den toestand, waarin de *vliegvelden* verkeerden, liet de heer *Moes* zich zeer gunstig uit; de „honderd procent” is nog lang niet bereikt, maar er zijn den laatsten tijd zeer veel verbeteringen aangebracht, vooral op *radiogebied*. De handel in *Br. Indië* apprecieert de groote regelmatigheid in de *Hollandsche service* ten eerste, en zal het toejuichen als het, en nu niet langer eenzijdig, van die service kan profiteren. Alle landen in de route *Egypte*, *Perzië*, *Irak*,... zij geven alle post mee aan het vliegtuig *Holland-Indië* c.q. *Indië-Holland*, alleen *Br. Indië* niet. De samenwerking met den *Franschen dienst* op de lijn *Bangkok-Saigon* is, zoowel in vervoers- als in technische zaken, uitstekend; hetzelfde type toestellen wordt hier gebruikt als op de lijn *Holland-Indië*. Het rapport van de *Siameesche Commissie* over de ramp van de *Ooievaar* noemde de heer *Moes* keurig en zakelijk. Wat betreft de reactie van de ramp op het publiek in *Br. Indië*, verklaarde de heer *Moes*, dat het drama wel zeer de aandacht heeft getrokken, maar dat het nergens aanleiding heeft gegeven tot onaangenaam commentaar. Integendeel, de K. L. M. is er in *Br. Indië* bijna nog meer populair door geworden. Want gesprekken over de ramp van *Don Muang* leidden als van zelf tot de overtuiging dat ongelukken op de *Holland-Indië-lijn* toch wel hoogst zeldzaam zijn. De K. L. M. heeft de tactiek haar toestellen niet op te gebruiken. Telkens komen er weer *nieuwe technische eischen* wat betreft snelheid, laadvermogen enz., en de K.L.M. streeft er naar om met die eischen mee te gaan. Daarom zijn haast alle toestellen al lang verkocht voor ze kunnen geacht worden „op” te zijn. De grifheid, waarmee o.a. België en Frankrijk deze koopen wijst er wel op, dat de toestellen, die de K. L. M. om organisatorische redenen kwijt wil zijn, technisch toch nog heel goed zijn.

De *Deli Crt.* (23/1) weet nog mede te deelen dat voor de „*Duif*”, die einde Januari naar *Holland* vertrekt, geboekt zijn: 1 passagier *Batavia-Calcutta*, 1 p. *Alorstar-Calcutta*, 1 p. *Alorstar-Marseille*, 1 p. *Calcutta-Rome*, 1 p. *Bangkok-Rangoon* en een belangrijke goudzending *Rangoon-Londen*. Een aanvraag om passage moest nog worden geweigerd.

Wij verwijzen naar de *Loc.* (6/1, blz. 10 „Rapport en conclusies van de Siameesche Commissie”; blz. 3 „Conclusies”; 15/1, blz. 30 „De ramp te Bangkok”), het *Bat. Nwsbl.* (7/1 „De ramp”; 9/1 „De K. L. M.”) en de *Java-Bode* (13/1 „Het vliegongeluk te *Don Muang*”, een suggestie).

Luxe-soldaten.

Het *Soer. Hbl.* (15/1, 2e bl. *Z.*) bespreekt het artikel van *luit. Paulissen* in het „*Ind. Mil. Tijdschr.*” (Dec.) over „Een moeilijk Indisch Probleem”, waarin ook de vraag behandeld wordt: *hoe met moet komen tot herstel der Europeesche Vrijwilligersformatie*. De werking levert niet voldoende Europeanen meer op; van de 735 noodige Eur. recruten uit Nederland kon men er slechts 554 uitgezonden krijgen. De verhouding tusschen de Eur. en *Inl. afdeelingen* is, door achteruitgang van het aantal Europeanen, zoodanig ongunstig dat maatregelen moeten worden genomen. *Luit. Paulissen* heeft aangegeven welke maatregelen z.i. moeten worden genomen. *Z(entgraaff)* ziet in het voorbeeld van den fuselier uitgedrukt het algemeen verschijnsel: dat uiterst eenvoudige Westersche krachten, welke men in Indië noodig heeft, den in den laatsten tijd abnormaal hoog opgevoerden Westerschen levensstandaard aanleggen voor hun werk in Indië. Waarbij zij geleidelijk zich zelf onmogelijk maken. Het gaat om een hoogst belangrijk beginsel. Als een Eur. fuselier in Indië aanspraak heeft op eene Europeesche vrouw, en dus op dito kinderen, dan wordt ook de simpele Westersche soldaat in Indië eene kostelijke delicatessé, alleen in de enkele hausejaren te betalen, doch anders volkomen vallend buiten de draagkracht van *Ned. Indië*. Dit is in beginsel de oorzaak van een

Prins Mauritschool

der Ned. Herv. Gemeente
RESEDASTRAAT 26 - DEN HAAG

School voor L.O. met 7 leerjaren

Opleiding H.B.S., Gymnasium e.d. in 6 of desgewenscht in 7 jaar

Cursussen in Fransch, Duitsch, Engelsch en Handenarbeid

562

GRENDEL'S

BOUW- EN WONINGBUREAU
Bilderdijkstraan 37, Rijswijk Z.-H.
Telef. 118897

Gedipl. Beëed. Makelaar

5044

HET WONINGBUREAU VOOR
RIJSWIJK EN OMSTREKEN

5125

WESSELING & Co.

ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN

LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)
TELEF. 2092

5635

Vestigt U te Scheveningen

Modern ingerichte étagewoningen te huur,
Harstenhoekweg 193 tot 239

Huurprijzen vanaf f 475.— per jaar.

Dicht bij strand en station.

v. d. ELSHOUT & DE BAKKER.

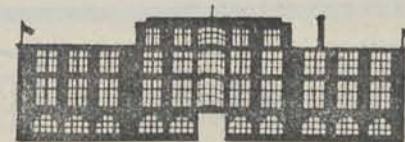
Telefoon 338063, 338587, 556221

5311

5164

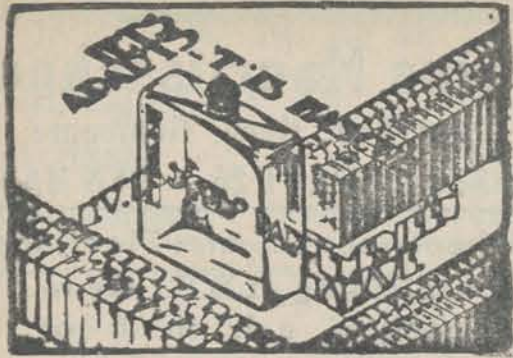
MUZIEKINSTRUMENTEN

5076

rechtstreeks van Fabriek KESSELS
MUZIEKINSTRUMENTEN FABRIEK
Waldorpstraat 68, 's-Gravenhage. Tel. 115449

Wees vlijtig bij uw werk, maar niet „razend” vlijtig, want dan kunt ge licht op iemands anders teenen trappen. Te veel ambitie kan den indruk wekken, dat ge tekort schiet in bekwaamheid en dit op die manier tracht te bedekken. Vlijt dient te worden aangewend, in combinatie met één andere eigenschap — intelligentie. (De Zakenwereld).

5606

PRIVÉ DANSLES

5174

DANSINSTITUUT H. J. TIMMER
ARCHIMEDESSTR. 64 Tel. 337007, DEN HAAG

Van der Linden's Woontechniek

Voor 't gedistingeerde Interieur

Meubelmakerij Behangerij Stoffeerdorij Verhuizingen

VAN DER LINDEN

J. S. BACHSTRAAT 51 — UTRECHT

Fabriek OUDENRIJN 38 — Telefoon 14819

Vertegenwoordigers overal te ontbieden.

5162

INSTITUUT HOMMES

BYZ. HOOGERE BURGERSCHOOL A.5 J.c.

HOOG ZAND

TWEE GERENOMMEERDE INTERNATEN.
PRIMA INDISCHE REFERENTIES.

5350

Paedologisch Instituut
VALERIUSPLEIN 11 AMSTERDAM

INRICHTING VOOR OBSERVATIE VAN
MOEILIJKE EN ACHTERLIJKE JONGENS.

Geeft na 4-8 weken observatie paedologisch advies
aan ouders of voogden omtrent geplaatste pupillen.

Directeur: Prof. Dr. J. WATERINK.

Medisch adviseur: Prof. Dr. L. v. D. HORST.

Verpleeggeld f 3.50 — f 4.50 per dag.

5108

Abonneert U op:

en

Adverteert in:

Het Katholieke Dagblad van
den Haag en Omstreken

DE RESIDENTIEBODE

TORENSTRAAT 27 — DEN HAAG

Telefoon 116120

5394

FIRMA LAÏET EN JANSEN - UTRECHT

KLEERMAKERIJ

5168

KEISTRAAT 5 — TELEFOON 10418

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”
— Coupeursbezoek door geheel Nederland —

UTRECHT

RADIO Radio-toestellen, direct op het lichtnet aan te
sluiten (geén accu en anodebatterij), met inge-
bouwden luidspreker. Smaakvolle uitvoering in
gepolitoerd notenhout. — Prijs f 195.—
UFRA-RADIO — UTRECHT
Wittevrouwensingel 2 (5145) Tel. 16024

deel der financieele misère: dat ook de eenvoudigste arbeid in Indië, waarvoor men den Inlander zelf niet gebruikt, te beurt valt aan Westelingen met voor Indië volstrekt overdreven eischen en behoefte aan bediening, zelfs al vallen zij onder de bedeeeling. Er is op deze wijze geen bataljon Europeesche fuseliers te betalen. Men bedenke, tot welke dwaze toestanden op het gebied der huisvesting, op dat van het reizen bij overplaatsing, op dat der verpleging van zieke vrouwen en kinderen... allemaal op Westerschen voet... dit alles zou voeren. Men zal zeggen: aan de Eur. fuseliers zal wel vergunning tot huwen met eene vrouw uit zijn land moeten worden geschonken, anders willen zij niets weten van den dienst in Indië. Wellicht loopt dat daarop mettertijd uit, maar Indië zou het dan in den vervolge moeten stellen zonder Eur. fuseliers. Dit ware een ernstig verlies voor het Leger, waarvan „Jan” nog altijd de „backbone” is, doch eene andere conclusie kan niet worden getrokken. En wanneer er op meer bescheiden condities in Europa voor het werk in Ned. Indië geen animo meer bestaat, dan bewijst dit slechts dat het ons volk gaat ontbreken aan zekere eigenschappen, welke in een koloniseerende natie onmisbaar zijn. Z. denkt en hoopt dat de verandering der tijdsomstandigheden velen wel zal dwingen tot meer matigheid in verlangens. Reeds begint dit zich af te teekenen en men moet rekening houden met de mogelijkheid van terugkeer tot een levenspeil dat vrij lang geleden gold. De kwestie waarom het gaat: de verminderde animo in Holland voor de Indische militaire loopbaan, ondanks het feit dat er een paar honderdduizend werklozen rondloopen, bewijst, hoe gemakkelijk ook voor den niet-werkende in Holland het bestaan is... en welke eischen voor de verzorging zijner materiele welvaart hij aan Indië durft stellen zoodra hij genadiglijk besluit de zee over te steken.

Onderwerpen betreffende Leger, Marine en Politie worden behandeld in De Loc. (7/1, blz. 21 „De Marine”; blz. 38 „Mil. rechtspraak”; blz. 39 „Mil. pensioenen”; 9/1, blz. 3 „Veldpolitie”), het Soer. Hbl. (5/1, 4e bl. „Het Leger en de Politiek”, E.) en de Deli Crt. (20/1 „Mil. Politie”, Z.; „De Gouverneur over Bengkalis”; 2e bl. „Politiediensten door het Leger”).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De Volksbeweging.

In vele bladen komen artikelen voor over de taak van de volksbeweging. Banteng Indonesia van 4 December wekt weer de onderste lagen der bevolking tot actie op en pleit voor een democratische beweging om namelijk het standverschil te bestrijden dat den vooruitgang belemmert, verdeeldheid brengt en dus den overheerscher gelegenheid geeft daarvan gebruik te maken en de onafhankelijkheid in den weg staat. Het blad van 2 December schreef over de exploitatie van Indonesië door het Westersch kapitalisme en de noodzakelijkheid het land los te maken uit den imperialistischen greep, waarvoor besef van het nut der rijkdommen van het land noodig is.

Persatoean Indonesia van 9 Dec. betoogt dat de vreemde overheersching van het onderwijs gebruik maakt om de Indonesiërs van hun nationaal doel af te houden. Daarom moet „sini” zich van eigen onderwijs bedienen om zich te sterken en niet het vreemde kapitaal van werkkraachten voorzien: landbouwcur-sussen zijn b.v. noodig.

In Soeara Soerabaja van 30 Nov. vertelt iemand in denzelfden geest: dat onze opgestapelde rijkdommen verdwenen zijn, door anderen weggehaald, dat „wij, arm geworden, nog beleedigd worden bovendien”; het koloniale onderwijs is er op gericht om ons tot arbeiders te maken.

In Mimbar Masehie nr. 2 wordt uiteengezet dat de Regeering de lieden terecht niet vertrouwt en men dus aan de beloften van samenwerking toch niets heeft. Het is evenwel de schuld van de leiders. Schrijver staat sceptisch tegenover de wenschelijkheid, aan Indië de zorg van 65 miljoen onvolwassen zonen toe te vertrouwen en hij houdt het nog maar op Nederlandsch Oost-Indië. En in Fikiran worden artikelen van Notoeroeto met veel instemming opgenomen. De redactie is overtuigd, dat diens politiek streven naar organische rijkseenheid de Minahassers kan dienen en een gezonde koloniale verhouding scheppen kan.

Soeara Katholiek ontleedt de binnenlandsche zogenaaemde aristo-democratische politiek van Notoeroeto, die bescherming wil van de aristocratie, die feitelijk al gedood is door regelingen gebaseerd op Westersche kennis. Dit is Oostersche politiek, streven naar macht, terwijl het Westen streeft naar geld, de Katholieke politieke actie b.v. solidariteit wil tusschen werkgever en werknemer.

Notoeroeto zelf geeft in Fikiran van 14 Nov. een artikel, waarin hij de verdeeldheid in de volksbeweging betreurt: als het den leiders niet gelukt de eenheids-gedachte in eensgezindheid om te zetten, dan komt er niets van een „vrij Indonesië”, noch zelfs van een „zelfstandig Indonesië binnen Rijksverband”.

In Priangan Tengah een heele beschouwing over patriotisme, enz. die er op neerkomt, dat het blad zich sterk tegen het communisme verklaart en naast de politiek een streven van de organisaties naar verbeteringen op economisch en technisch gebied wil hebben geëntameerd; elke vereeniging moest een bepaalde taak krijgen ten deze.

A. R. (Dr. Rivai?), die artikelen over economische aangelegenheden schrijft in de Bintang Timoer, vertelt van de komende moeilijkheden voor de bevolking en schampert: „het is voor de nationalistes immers maar een kleine moeite om de landskinderen te helpen — men mag dus hopen dat zij het hongergevaar gemakkelijk teniet zullen doen”. En later zegt hij in verband met de verergering van den crisis: het is tijd voor nationalistes en niet-nationalisten om samen te werken; de verzorging der economie kome in de eerste plaats.

De bladen bevatten de prae-adviezen voor het Indonesia-Raja-congres: van Thamrin over de organisatie van de congressen, van een Boedi-Oetomo-voorman over de noodzakelijkheid van drukpersvrijheid, van een Pasoendan-lid over een andere machtsverdeling in de P. P. K. I. en wel naar het aantal leden der aangesloten vereenigingen, van het Volksraadslid Moehtar over heerdienst en van mr. Latuharary over de Molukken. De Siang Po van 11 Dec. maakt er zich over bezorgd, dat het congres niet aan hooge verwachtingen zal beantwoorden omdat die onderwerpen niet van algemeenen aard zijn. Banteng Indonesia van 4 Dec. looft de studenten, dat zij de positie van de P. P. K. I. in het a.s. congres durven aanvallen.

De Pewarta Deli van 7 Dec. constateert weer eens onverschilligheid voor de volksbeweging bij de lieden ter Oostkust van Sumatra en de Oetoesan Sumatra van 30 Nov. klaagde reeds over hetzelfde: men gevoelt alleen voor voetbal. Toch is er wel nationaal gevoel.

In de Oetoesan Sumatra van 5 Dec. wordt medege-deeld, dat in den laatsten tijd de godsdienstige lezingen in de kampongs in Atjeh groote belangstelling van de massa trekken. In het gebied Ajeh Rajeu heeft men plannen om verschillende scholen met den Islam als basis op te richten. Ook in andere bladen komen uitvoerige mededeelingen voor over deze tableghs.

Pergaolan (Kotaradja) van 24 Nov. bevat een oproep tot de geloofsgenooten om f 1000,— bijeen te brengen voor een H. I. school van Moehammadijah te Kotaradja en in de Kiao Seng van 7 Dec. wordt opgemerkt, dat deze vereeniging heel wat betere resultaten zou hebben als de welgestelden maar wat meer steunden en Westersche „public spirit” toonden.

In een artikel in de Djawa Tengah van 10 Dec. wordt de volksbeweging in Indië met die in Britsch Indië vergeleken en na de vraag te hebben opgeworpen of „Indonesia” wel in staat zal zijn, het voorbeeld der Br-Indiërs te volgen, wordt gewezen op de swadeshi-beweging. Schrijver meent dat men zich dáár algemeen wel mee kan vereenigen.

In de Soeara Oemoem van 11 Dec. wordt gemeend, dat swadeshi de werkeloosheid zal tegengaan en wijst er op, dat er wel tegenwerking zal ontstaan, zooals in Britsch-Indië, waar Engeland met behulp van protectionisme zijn waren invoert, maar men reageere daarop niet. Eenzelfde meening wordt verkondigd in de Kaoem Moeda van 11 en 12 Dec., dat n.l. swadeshi de kwijnende volksnijverheid wel zal bevorderen, maar het moet geen boycotten van vreemde waar worden, want dan komt er conflict met de Regeering. In de Sipatahoenan van 10 Dec. wordt er op gewezen, dat de Indonesiërs eigen vervaardigde goederen beginnen te waardeeren. De verdere propaganda voor swadeshi moet in de eerste plaats door dagbladen geschieden, waarvoor de landskinderen worden aangemoedigd zich op de bladen te abonneeren.

De malaise en de bezuiniging.

De meening van Timboel dat salarisverlaging naar Indonesieering leidt, wordt door Salim in Mustika van 7 Dec. niet gedeeld, hij noemt ze gevaarlijk, want nu denken velen, dat er bij salarisverlaging geen belasting verhooging zal komen en ze keeren zich tegen de actie der ambtenaren.

Soeara Oemoem van 2 Dec. wekt op tot het oprichten van particuliere scholen — maar dan zonder subsidie — nu gouvernementsscholen en -klassen worden gesloten en de onderwijzers ontslagen.

De Pewarta Deli van 23 en 28 Nov. ontraadt de salarisverlaging bij kleine inkomens als in strijd met de sociale taak van den Staat. In royale tijden werden de kleine werknemers al slecht betaald. Men denke aan het communistisch gevaar.

In de Sipatahoenan van 3 en 4 Dec. wordt geconstateerd, dat geen bezuiniging het heele volk zoo treft als die op het onderwijs. Dit is een gunst van de machthebbers, die er niet zooveel aan denken als in vrije staten. Het is plicht de bezwaren tegen deze bezuiniging aan te voeren.

VAN MARLE EN BIGNELL

Lange Voorhout 50
's-GRAVENHAGE

KUNSTVEILINGEN
MEUBELVEILINGEN
TAPIJTVEILINGEN

Op aanvraag
wordt Catalogus
toegezonden

5551

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgever, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Tijdschrift voor Economische Geographie

No. 2 van 15 Februari: In- en uitvoerhandel van Nederlandsch-Indië, door Th. Ligthart (een studie van de handelsbalans, ten einde na te gaan, of die zich wijzigt onder den invloed van de lange, ernstige crisis. De conclusie, die uit dit overzicht van de export-mogelijkheden getrokken kan worden is, en dat o.a. voor suiker, rubber en tin met dalende exportwaarden, gerekend moet worden, ook al zou de malaise een einde nemen. Een krachtige verbetering van de handelsbalans is dus niet te verwachten en daaruit vloeit de noodzakelijkheid van een zeer voorzichtige en uiterst solide financiële politiek voort. Ned.-Indië zal zich eenigen tijd op een lager niveau moeten bewegen, om daarna de tocht weder te hervatten.)

De Indische Post

van 15 Januari no. 3: Militaire spelerei, door Z. (sinds de heer Posno, oud-majoor der cavalerie, tegen zijn wil, door het Legerbestuur gepensionneerd, door de Tweede Kamer in het gelijk werd gesteld met zijn klacht over de conduitebeoordeling welke hem deed „afmaken”, en op aandrang der Kamer naar Indië werd teruggezonden en daar de gewapende politie schiep, is hier op allerlei manieren met dit korps gespeeld. En later was het de veldpolitie). — De Nederlandsche adel en Nederlandsch-Indië, door mr. P. C. Bloys van Treslong Prins (van de 547 geslachten welke sedert 1814 tot den Ned. adel behooren of behoord hebben, hebben 44 dit aanzien in zekere mate ook te danken aan Ned.-Indië, aan de carrière, welke de personen die in den adelstand werden verheven, of hunne voorouders in Indië gemaakt hebben, dat is 8 pct. Van dit aantal behoorden 17 tot een buitenlandschen adel, zoodat op slechts 27 geslachten, dus 5 pct. deze Indische carrière indirect of direct van invloed op de verheffing in den adelstand is geweest. Tot deze 27 behooren er 7 van wie de persoon, die in den adelstand werd verheven, tevens degene was, die zich in Indië verdienstelijk heeft gemaakt. In alphabetische volgorde behandelt de schrijver de nog niet gepubliceerde dienststaten van 13 geslachten, t.w. D'Abbling van Giessenburg, Van Alphen, Bangeman Huygens, Baud, De Beyer, Von Bodien, Boogaert, Van den Bosch, Von Bose, Van der Bruggen, Chassé, Cornets de Groot en Van Geen.) — Van Reizen en Trekken door Zuid-Celebes, door Mia (naar Paloppo. Slot). — Dierenwereld. Plandok de Kantjil, door Buitenman.

Korte berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel

15 Januari, no. 2: De Gambirsituatie (vervolg. Gambir wordt gebruikt door aan looistoffen toe te voegen, voor het verven van stoffen in de textiel-industrie, in de zijdeverrij en voor militaire uitrustingen, voor het tanen van vischnetten, voor het klaren van bier, voor hygiënische en medicinale doeleinden.)

De Indische Verlofganger

No. 28 van 12 Februari: Bericht aan alle employé's en oud-employé's van de Bataafsche Petroleum Mij. leden der vereeniging van Ind. Verlofgangers, door den Beheerder van het Belastingbureau, R. A. Cornelissen. — Surinaamsche Romantiek, door wijlen S. Kalff. (slot). — Propaganda voor thee in het land van de thee (deze geschiedt door de vereeniging „Thee-Export-Bureau” dat hoopt na verloop van 5 jaren, indien met de pro-

paganda op ruimen schaal wordt voortgegaan, het theeverbruik in N.-I. op ongeveer 40 miljoen pond te kunnen brengen en het daarna geleidelijk uit te breiden tot 1 à 2 pond per hoofd der bevolking. Thans wordt nog om de 15 tot 18 miljoen pond Formosa thee op Java ingevoerd.)

Onze Aarde

Februari-nummer: 's Lands Plantentuin te Buitenzorg, door J. Sibinga Mulder. (als stichtingsdag van den Buitenzorgschen kruidtuin kan men 15 April 1817 beschouwen. Na een beschrijving van den levensloop van Casper George Carl Reindwardt, de stichter, een Duitscher, volgt een geschiedkundig overzicht van den groei van den beroemden tuin met de mannen die dezen groot hebben gemaakt. Een groot aantal afbeeldingen verlicht het artikel). — Op metalen wicken Columbia rond, door A. W. Francken II.

De Planter

No. 498 van 16 Januari: Waarschuwingsplicht (in verband met de massa werkloosheid onder de Europeesche werkkrachten, welke een onrustbarende omvang heeft aangenomen. Het zou dan ook zaak van wijs beleid zijn, om thans reeds krachtige maatregelen aan te wenden welke moeten dienen om de Europeesche werkloosheid hier te lande tegen voornoemde omstandigheden — abnormaal surplus — zooveel mogelijk te beschermen. De redactie beveelt aan het scheppen van een organisatie, welke in Holland en in het buitenland tegen dienstneming in Indië heeft te waarschuwen.) — Problemen der Indische werkloosheid. De Europeesche en de Nederlandsche Werkloosheid door de Crisis. (Uit de Locomotief). — De Europeesche Vakbeweging in Ned.-Indië gedurende 1931 (interview van de Locomotief met den heer J. C. van Lonkhuyzen.)

De Rijkseenheid

No. 20 van 17 Februari: De open-deur-politiek in Ned.-Indië. — Het Oppergezag des Konings over Zee- en Landmacht in Indië, door prof. mr. I. A. Nederburgh. — Leger en Politie, door Gaba (de crisis zou ons ten minste een goed ding kunnen brengen: de overname door het leger van die politiediensten, waarvoor bepaalde politionele scholing kan worden ontbeerd, hetgeen zou kunnen leiden tot schrapping van de begroting van de miljoenen, waarmede het politie-budget de laatste vijf jaren is verhoogd en waarneming door het leger van diensten, waarop het geheel is ingesteld en die tegelijkertijd een oefenschool vormen voor hetgeen in tijden van beroering geëischt wordt.)

Vakblad voor Biologen

Januarinummer: Biologisch en landbouwkundig werk in Nederlandsch-Indië. 12de deel van de serie, n.l. De taak van den systematicus—zoöloog in Ned.-Indië, door M. A. Lieftinck. (In een warm pleidooi toont deze aan, in welke bevoorrechte positie de systematicus in de tropen verkeert. Immers, waar de geleerde in Europa afhankelijk is van het meestal in zeer geringe hoeveelheid overgestuurde materiaal, zal de onderzoeker in de tropen, zoodra hij ingeburgerd is, van de vereischte soorten bijna altijd een voldoende, meestal een zeer groot aantal exemplaren kunnen verzamelen. Van groot belang is echter, dat hij zich van te voren voldoende inwerkt. De slechte invloed van het vochtige klimaat op de collectie, vroeger zoo noodlottig, kan tegenwoordig uitgeschakeld worden, mits men de verzameling steeds onder controle houdt. Schr. geeft talrijke voorbeelden en eindigt met het goed recht en de onmisbaarheid aan te toonen van de systematiek, die zich, ondanks sterke achteruitzetting, toch heeft kunnen handhaven en waarbij zij, die zich met andere onderdeelen der wetenschap bezig houden, ten slotte toch weer terecht moeten komen.)

Kosmos

Januarinummer: De bescherming van zeeleeuwen en zeeolifanten (deze laatste waren bij het eiland Guadeloupe een veertig jaren geleden bijna uitgeroeid, maar toen krachtig door Mexico beschermd, zoodat er nu weer een flink aantal dieren aanwezig is.)

De West Indische Gids

Februari: Oudheden uit Suriname. Op zoek naar de Amazonen, door C. J. de Goeje (de schrijver verhaalt van een steen en vijzel in een Amazonensteen in Suriname in den grond gevonden, welke een dertigtal jaren geleden in het bezit van dr. Benjamins kwam. Daarna, wat veroveraars, missionarissen, enz., vernomen hebben over Amazonen-steen en Amazonen, waarbij niet minder dan 49 bronnen, gedocumenteerd worden aangehaald. Vervolgens De Mythen). — De tegenwoordige toestand van Suriname op het gebied van den landbouw, door J. Boonacker (de schrijver behandelt de cultuur, van cacao, koffie, bacoven, katoen, hevea, kokospalm, mais, pinda, erwten en boonen en vruchten). — De sinaasappel-cultuur in Suriname. Hare mogelijkheden en financiële perspectieven en het belang daarvan voor de Kolonie, door H. G. du Puis (aangetoond wordt met cijfers, dat

een sinaasappelcultuur, opgezet en behandeld op de in zijn begroting aangeduide wijze, niet alleen levensvatbaarheid heeft, maar beschouwd mag worden als een object, dat in de toekomst behoorlijke resultaten zal opleveren). — A Historical Chart and Decorative Map of the Island of Curaçao. A brief commentary on the print entitled: A Historical Chart and Decorative Map of the Island of Curaçao, W. M. Hoyer fecit P. F. Leon. Antiquary Editor (besproken door mr. B. de Gaay Fortman).

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Koloniaal Missie Tijdschrift. 15 Febr. afl. II.: Mgr. M. J. D. Claessens. 1852—17 Febr. 1932, door P. G. Groenen. — Uit de geschiedenis der Franciscanaansche Missiën in Ned. Oost-Indië, door S. Stokman, 4. (Molukken, Celebes en Sangihe). — Brieven van Caspar de Hesselle. Missionaris in N.O.I. 1851—1854, door De H.

Missionary Monthly waarin opgenomen: De Heidenwereld. Febr. no. 417: Pa van der Steur en zijn werk voor soldatenkinderen te Magelang, Java, door H.B. (Het sterven van een soldatenkind).

Wolanda—Hindia. Februari: De Wajang. V., door dr. H. Kraemer. (over den inhoud van de wajang Poerwa. Het Ramayana). Met talrijke afbeeldingen. — Een reis door Zuid-Oost Borneo, door dr. K. J. Brouwer.

Het Zendingsblad van de Geref. Kerken in Nederland. Februari: H. H. Scholten en gezin, door W. B. (op den terugreis naar Djokjakarta). — De opleidingsschool te Djokja, door W. W. B. — Wonosobo (met zendingskaartje). — Verg. van miss. arbeiders in dienst der Zending v. d. Ger. Kerken op Midden-Java I., door W. B.

BOEKENSCHOUW.

De Zeemacht in Ned.-Indië, 1874—1888. Aanhangsel op de Ned. Zeemacht in hun verschillende tijdperken geschetst door J. J. Backer Dirks, door W. J. Cohen Stuart. Gebr. Van Cleeff 1932. f 1.90.

Economische beschouwingen over de Indische middelen in het bijzonder de Fiscale Monopolie, door C. J. van Vessem (proefschrift 19 Januari 1932.) bij H. Veenman en Zn., Wageningen.

Batavia eine tropische stadlandschaftskunde im Rahmen der Insel Java, door Karl Helbig. Hildesheim, J. C. H. Wasers Druckerei Bad Legeberg (proefschrift).

Verlag omtrent handel en nijverheid van Ned.-Indië 1930. Dep. van Landbouw, Nijverheid en Handel. Landsdrukkerij Batavia.

Mr. dr. P. H. W. G. van den Helm heeft 13 Febr. voor de Kon. Ver. Het Koloniaal Inst. en het Kon. Ned. Aardr. Genootschap in de Ned. Handelsschool te Rotterdam een lezing over Suriname gehouden met toelichting van eenige in dat gewest opgenomen films. De inleider W. A. Engelbrecht behandelde de eerste Nederlandsche zeevaarders naar de West. Mr. Van den Helm eindigde zijn voordracht met de verklaring dat het algemeene beeld van Suriname is dat van een Creoolsch-Hindoersch-Javaansche volksplanting met een zwak Westersch kader, dat tot taak de drie vrijwel geïsoleerde groepen tot eenheid te brengen.

Suriname

„De West” schrijft:

„Het gouvernement heeft met de Aluminium-Line een nieuwe overeenkomst aangegaan voor het onderhouden van een snellen dienst tusschen Paramaribo en Willemstad gedurende het jaar 1932. Het subsidie van gouvernementwege, dat tot dusverre vijf-honderd dollars per reis bedroeg, is verminderd tot driehonderd dollars per reis. Bovendien is de voorwaarde vervallen, dat de Aluminium-Line dezelfde vrachttarieven moet berekenen als die van de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Mij. De Aluminium-Line is dus vrij om de vracht te verlagen, hetgeen dan ook in overweging is, maar waarvoor, naar het schijnt, zij eerst weder onderhandelingen moet voeren met andere scheepvaartmaatschappijen, in verband met bestaande overeenkomsten.

Het contract geldt over een jaar, doch is van de zijde van het gouvernement opzegbaar met een maand.”

Naar de West van 12 Januari verneemt, heeft het Landbouw Proefstation het voornemen om dit jaar weer den uitvoer van sinaasappelen ter hand te nemen. In Februari vertrekt prof. Stahel met drie maanden vrijstelling van dienst naar Europa. Na zijn terugkeer, ongeveer Mei, zal de uitvoer van sinaasappelen worden opgevat.

In het nummer van 22 Januari deelt het blad mede, dat de reis van prof. Stahel is uitgesteld tot het volgend jaar.

„De West" van 12 Januari schrijft over de waterleiding voor Paramaribo, na een onderhoud met jhr. A. H. op ten Noort, den technischen leider van de werkzaamheden.

De N. R. Ct. ontleent daaraan het volgende: „De pompproeven op Republiek loopen nu spoedig ten einde. Zonder vooruit te loopen op de resultaten daarvan, kan de vraag of de savana's goed en voldoende water kunnen leveren voor Paramaribo, vrijwel als opgelost worden beschouwd in bevestigenden zin.

Het vraagstuk hoe de distributie moet geschieden in Paramaribo en welke tarieven zullen gelden, eischt grondige overweging en studie van de plaatselijke gesteldheid. De heer op ten Noort is er op uit, zich van alle kanten — vooral van de zijde van personen die de bevolking en hare gewoonten grondig kennen — te doen voorlichten en zal persoonlijk op verschillende tijdstippen erven bezoeken in de volkswijken. Niet het minst heeft zijn belangstelling de wijze waarop de waschvrouwen haar taak verrichten. Hij meende nu wel reeds te kunnen zeggen dat aan de armere bevolking het water heel wat goedkoper zal worden geleverd dan in de oorspronkelijke plannen was aangegeven.

Van belang is ook de kwestie van het transport van het materiaal benodigd voor den aanleg der waterleiding. Wanneer een aanvang wordt gemaakt met den aanvoer der benodigde buizen, zullen de schepen van de Koninklijke Stoomboot Mij. bijna een jaar lang elke reis ongeveer 200 tot 300 ton lading hebben te vervoeren. Bovendien zullen tusschientijds nog twee scheepsladingen van ongeveer duizend ton moeten worden aangevoerd in charter-schepen.

Indien de beslissing omtrent den bouw spoedig valt, zullen toch nog verscheidene maanden noodig zijn voor den aanmaak der buizen; op zijn vroegst zal met den aanvoer in Suriname in Augustus worden begonnen. Met het opzetten van de noodige gebouwen en inrichting van het Pompstation op Republiek, kan vermoedelijk reeds in Februari of Maart worden begonnen.

Voor de voorloopige werkzaamheden zullen betrekkelijk weinig ambachtslieden en arbeiders noodig zijn; alleen zullen op een gegeven oogenblik nogal wat grondwerkers op Republiek noodig zijn, voor den aanleg van de kelders van het Pompstation, het slechten van het terrein in de omgeving, enz. Maar wanneer het zoover is, dat met den aanleg der buizen wordt begonnen, dan zal in anderhalf jaar tijd een bedrag van meer dan een kwart miljoen gulden aan salarissen en loonen worden verwerkt, zoodat dan de werken zeker ook uit een oogpunt van werkverschaffing beteekenis verkrijgen.

♦♦

Op een vergadering van het Koloniaal Instituut en van de afdeling Rotterdam van het Aardrijkskundig Genootschap, heeft mr. dr. P. H. W. G. van den Helm, oud-gouvernementssecretaris van Suriname, op 13 Februari in de Aula van de Handelshoogeschool een lezing gehouden over Suriname met toelichting van eenige in dat gewest genomen films.

Aan het verslag in „Het Handelsblad" ontleenen wij het volgende:

„De inleider, de heer W. A. Engelbrecht, voorzitter van de plaatselijke commissie van het N. N. A. G. voor Rotterdam, begon de ontwikkeling onzer groote zeevaart aan het einde der 16e eeuw in herinnering te brengen.

In het algemeen rijksarchief, deelde hij mede, is van de vroege scheepstochten naar West-Indië een reisverhaal in manuscript bewaard gebleven, waaruit op te maken valt, dat op die reis voor het eerst ook de Suriname-rivier is bezield. Het betreft de reis van „de Zeeridder" — waaromtrent te voren nooit iets werd gepubliceerd — die in 1597 uit Den Briel vertrok en o.a. de kust tusschen Amazone-rivier en Orinoco (de Wilde kust) bezocht. Met twee Amsterdamsche schepen, de Grootte en de Kleine Sphaera-Mundi, die men voorbij Cayenne ontmoette, werd de heele kuststrook verder verkend, terwijl men daarbij ruilhandel dreef met Indianen en met Spanjaarden, aan de Orinoco gevestigd en op Trinidad.

„De Zeeridder" was een Rotterdamsch schip, uitgereed door Nicolaas de Haen, koopman en reeder, op de Nieuwe Haven N.Z., aldaar woonachtig. Een paar kaartjes, op de reis van „de Zeeridder" gemaakt, gevoegd bij het reisverhaal, dat na terugkomst door Abraham Cabeliau aan de Staten Generaal werd uitgebracht, getuigen mede van dezen vroegen ondernemingsgeest.

Voor al de Zeeuwen interesseerden zich zeer sterk voor West-Indië. Zij vestigden van 1595—1599 aan den mond van de Amazonerivier twee sterkten, in 1616 vestigden zij zich aan de Essequibo, terwijl de West Ind. Compagnie deze vestigingen uitgebreidde, o.a. met Curaçao en andere Beneden- en Bovenwindsche eilanden.

In korte trekken vervolgde de inleider daarna de geschiedenis van Suriname als plantagekolonie tot heden".

Dr. Van den Helm, daarna Suriname als vrije volksplanting besprekende, wees er in de eerste plaats op, dat vaak vergeten wordt, dat Suriname in zijn tegenwoordige gedaante nog maar een betrekkelijk jonge volksplanting is. Door de afschaffing der slavernij is 95 % der toenmalige bevolking voor het eerst tot het vrije economisch-maatschappelijke leven toegelaten. Deze moest dus van meet af aan hare geschiedenis beginnen, onder de meest ongunstige omstandigheden, door het verleden geschapen. De nieuwe vrije samenleving werd echter spoedig aangevuld door de immigratie der Britsch-Indiërs, later gevolgd door de Javanen. Deze beide Aziatische rassen hebben in den loop der jaren een geheel ander aspect aan Suriname gegeven. Terwijl de Creolen zich grotendeels in Paramaribo verzamelden, hebben de Britsch-Indiërs en Javanen, na hun contractdienst op de plantages, een landbouwbevolking gevormd, die voor het eerst in de geschiedenis Suriname onafhankelijk heeft gemaakt van het buitenland, wat betreft de productie van het volksvoedsel: thans de rijst.

Hiermede is de eigenlijke grondslag gelegd van het nieuwe Suriname: het werd van plantagekolonie tot volksplanting. Maar dit proces van opbouw is nog verre van afgelopen.

Daar het nu in de plantagebedrijven en in de boschbedrijven slecht, of maar heel matig, gaat, en de kleinlandbouwende Aziaten nog niet aan export van beteekenis toe zijn, is bijv. de stad Paramaribo in nood en leeft zij vrijwel alleen van het inkomen der ambtenaren".

Onze ruimte laat niet toe de rest van het verslag over te nemen. Alleen het slot volgde nog hier: „Het algemeene beeld van Suriname is, dat van een Creoolsch-Hindoersch-Javaansche volksplanting met een te zwak Westersch kader, dat tot taak heeft de drie vrijwel geïsoleerde groepen tot eenheid te brengen."

De mededeeling, dat de stad Paramaribo vrijwel alleen leeft van het inkomen der ambtenaren, laten wij voor rekening van mr. Van den Helm.

Nog een andere opmerking moet ons uit de pen: De mededeeling dat te voren nooit iets werd gepubliceerd van het in het Algemeen Rijksarchief in manuscript aanwezige verslag van de reis van „de Zeeridder", is niet juist. Daar wij de mededeeling niet hebben gevonden in de verslagen in andere ons toegezonden bladen, vermoeden wij te doen te hebben met een vergissing van den verslaggever.

Het manuscript is n.l. in extenso gepubliceerd in mr. De Jonge's „De opkomst van het Nederlandsche Gezag in Oost-Indië (1862)", door jhr. L. C. van Panhuys aangehaald in „A Claim for the Discovery of the Coast of Guiana by the Dutch", Proceedings 13de Americanisten Congres in 1902 gehouden te New York, blz. 269—271, ook opgenomen in de „Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië, te Volgreeds II. (1904). P. M. Netscher „Geschiedenis van de Koloniën Essequibo, Demerary en Berbice", (1888) maakt er op blz. 32—36 uitvoerig melding van. Het is jhr. van Panhuys die zoo vriendelijk is geweest op een en ander onze aandacht te vestigen.

Of „de Zeeridder" het eerste schip is geweest dat de Suriname-rivier bezocht is niet zoo heel zeker. Wij meenen, dat kapitein Kemys, de reisgenoot van Sir Walter Raleigh, een jaar vroeger de Suriname-rivier was opgezeild, maar wij kunnen dit op het oogenblik niet naslaan.

Curaçao

Ongeregeldheden op Aruba.

Een *United press*-bericht in *De Telegraaf* van 17 Febr. 1932 heeft de gemoederen opgeschrikt. Twee en dertig rebellen zouden zijn gevangen genomen, „rebellien" meer uit op roof en brandstichting dan op omverwerping van het bewind. Dus geen Arubaansche opstandelingen, maar Venezolaansche rebellen — zooals een later bericht schijnt te bevestigen — die evenals Ubina tijdelijk het gezag wilden vermeesteren, om wapens te bemachtigen. Waartoe ook brandstichting op het program stond, blijkt verder niet uit de berichten. Het eerste bericht, dat enkele gearresteerden zouden zijn „gedepoteerd", zal wel zoo moeten gelezen worden, dat ze uit het land gezet zijn, want deportatie kent in Curaçao noch het staats- noch het strafrecht.

Wij zijn benieuwd te lezen, hoe de gezaghebber er in geslaagd is de samenzweersers te ontmaskeren.

Nagekomen Berichten.

De uitzetting uit Curaçao van Doedel.

De commissie voor de verzoekschriften concludeert op de adressen van L. A. G. Doedel, te Paramaribo, betreffende zijn uitzetting uit Curaçao en houdende verzoek om toekening van schadeloosstelling en intrekking van het uitwijzigingsbevel in verband met het aan adressant niet op verzoek verleend eervol ontslag als douane-ambtenaar uit den Curaçoeschen gouvernementdienst, dat noch tegen het ontslag van adressant als hulpkommies, noch tegen zijn uitzetting uit Curaçao bezwaren kunnen worden ingebracht, welke er toe zouden moeten leiden de inwilliging van een of meer zijner verzoeken te bevorderen.

Zij stelt daarom voor den minister van Koloniën dank te zeggen voor de gegeven inlichtingen en ten aanzien van de beide adressanten over te gaan tot de orde van den dag.

Erratum!

Uit *De Telegraaf* van 17 Febr. 1932 O:
„Aruba... kwam in 1740 onder ons bestuur".

Uit den Verren Vreemde

Het Japansch—Chineesche conflict en de Volkenbondsyvergadering.

De 3de Maart zal te Genève, ten gevolge van het door China ingedende verzoek, de vergadering van den V.B. samenkomen. Is hiervan iets ten goede te verwachten voor het beëindigen van den strijd in China? Wij durven 't niet denken. Het gezag van den V.B. heeft zoodanig geleden, dat er geen macht en kracht van kan uitgaan.

China heeft zich op den V.B. blijven beroepen en heeft zich daarbij gedragen zooals een V.B.-lid in de gegeven omstandigheden betaamde, doch de V.B. is onmachtig gebleken om iets ten goede te bereiken.

De V.B.-Raad heeft steun gezocht en gekregen van de Ver. Staten. Hierin lag reeds een erkenning en uiting van gemis aan eigen middelen tot handelen. Japan wist die samenwerking tot een mislukking te maken, waardoor zij ook weer ten nadeele van den V.B. uitthep.

Terwijl de V.B.-Raad radeloos bleek, gingen permanente leden van dien Raad (Engeland, Frankrijk, Italië, Duitschland) zelfstandig, buiten den Raad om, tot maatregelen van protest en advies tegenover Japan, zoo den V.B.-Raad terzijde zettende. Amerika deed hetzelfde.

Het V.B.-verdrag kent als middelen om een staat, die zich tot oorlogsmisdadiger doet verklaren, te bedwingen: militaire en economische sancties. Toen er even, polsend, gerept werd over het voeren van een actie in die richting, gaven eenige groote toonaangevende mogendheden, in en buiten den V.B., dadelijk te verstaan, dat zij voor een toepassing van dergelijke middelen in het tegenwoordige niet te vinden zouden zijn. (Art. 16.)

VOOR AL UWE REIZEN

Reisbureau LISSONE N.V.
AMSTERDAM

Leidschestr. 5 — Dam 10

N.V. Ned. Ind. Reisbureau LISSONE-LINDEMAN —

BATAVIA-CENTRUM: Rijswijkstraat 2 — SOERABAYA: Simpang 4

GENUA Uff. Informazioni C.I.T. J. J. BOUVY, „Hotel Splendide" PARIJS „EXPRINTER" 26 Avenue de l'Opéra

Reisbureau LINDEMAN N.V.
DEN HAAG 5033

Groenmarkt 22 en elders

Onderstaande Firma's worden vertegenwoordigd door ons Bureau. Zij hebben voor zoover dit mogelijk is, in onzen Showroom tentoongesteld

Loeb's

Woning- en Meubilerings Bureau
Advies Bureau voor Verlofgangers
Showroom Laan v. Meerdervoort 338
Telefoon 392179 - Den Haag.

Wij zijn Agenten van:
De Nillmij. van 1859
Haagsche Ass. Mij. 1806
N.V. Nation. Glas Verz. Mij.

W. J. STOKVIS

Kon. Fabrick van Metaalwerken 5370

Heerengracht 9 - Den Haag

**SANITAIR
VERLICHTING
VERWARMING**

Grootste sortering

Laagste prijzen

Ch. F. RIJKEN & Co.

Piano fabrikanten 5373

NOORDEINDE 154, DEN HAAG

Hofteveranciers Telefoon 112523 - Giro No. 31010

MEERPOEL
heeft méér keus

PRINS HENDRIKSTR. 153. TEL. 334853
FILIALEN: HEERENGRACHT 44 a. Tel. 114173
COPERNICUSSTRAAT 123. HOEK BEEK. TEL. 333128

5382

A. M. v. EMBDEN & Co.

SPUI 24 - DEN HAAG

IJZERWAREN

GEREEDSCHAPSKISTEN

EMAILLE GOEDEREN

5374

Haagsche Verwarmings Industrie N.V.

Laan van Meerdervoort 508 - Telef. 392469

5373

CENTRALE VERWARMING GASINSTALLATIE EN OLIESTOOKINRICHTING

Uw adres voor:

Edison-, Crystalphone-
en Philips-

Apparaten en Luidsprekers

Kunstzaal Edison

's-Gravenhage, Plaats 24. Tel. 115765.

5378

GEMEUBILEERDE WONINGEN

Heerenhuizen huurprijs f175.- tot f185.- p. m.
Dubbele Bovenhuizen " f135.- tot f140.- p. m.
Benedenwoningen " f115.- per maand
Etagewoningen " f80.- tot f100.- p. m.

alles compleet gemeubileerd en direct te betrekken.
De beste aanbevelingen uit alle kringen. 5010

N.V. v/h CORSMIT, BROSSOIS & Co.

's-Gravenhage - Korte Houtstraat 14E - Tel. 113229

25 JAAR
GARANTIE

**CASSETTES
WELLNER-ZILVER**

J. Willigen & Zonen
HOEK P. HEIN-ZOUTMANSTR.

5371

Voor verzending, opslag en emballeeren
Uwer bagage, wende men zich tot

Fa Boelhouwer, Kruyswijk & Balhuizen
Fijnjekade 25-35, Den Haag. Tel. 112190.

Tevens Motorboot- en Autosneldiensten naar en
van Noord-Holland, Utrecht, Groningen, Friesland,
Drente, Overijssel en Gelderland. 5386

DE STOFZUIGER-CENTRALE

Directeur: P. ELZÉRMAN

Levering van alle merken

Stofzuigers en Boenmachines

Speciale Verhuurinrichting

5392

Hoofdkantoor: **Lange Houtstraat 14**

Telefoon 115123

HULPDIENST STICHTING CONTRÔLEWONINGEN

Tel. 118436. Kantoor Zomerweg. Giro 138412.

Speciaal ingericht voor het schoonmaken van Huizen,
Gebouwen. Dienst verhuizingen en transport door
geheel Europa. Inlichtingen ook:

Bijkantoor: **LAAN VAN MEERDERVOORT 338.**

Telefoon 392179 - 5391

De ontwapeningsconferentie is bijeen geroepen:
men voelt 't als een V.B.-blamage thans de wereld
"te wapen" te roepen.

Zoo heeft Japan zijn opmarsch door Mantschoerije
kunnen voltooien, zoo kan 't in Shanghai weken
lang een strijd voeren, waarin de blanke concessie-
gebieden betrokken zijn en daarbij toch volhouden
dat het noch het V.B.-verdrag, noch enig andere
internationale overeenkomst te na komt.

Met dit alles heeft China natuurlijk rekening ge-
houden en toch heeft 't om een buitengewone ver-
gadering van den V.B. verzocht. Het is hierin con-
sequent gebleven. Het wil alle beschikbare V.B.-
middelen in toepassing doen brengen. Daar het ver-
zoek bij de V.B.-vergadering uiterlijk 14 dagen nadat
het geschil bij den Raad aanhangig is gemaakt,
kon worden ingediend, mocht China niet langer
uittellen. Is er nu echter een ingrijpend resultaat
te verwachten? Wij herhalen de vraag.

Hoewel verschillende mogendheden schepen en
troepenmacht naar het strijdtoneel gezonden heb-
ben (ook Nederland) heeft nog niet één uitgespro-
ken, dat zij bereid zou worden gevonden de plichten
te vervullen, die tot uitvoering van art. 16 door een
V.B.-besluit zouden kunnen worden opgelegd.

Als de V.B.-vergadering tot een besluit komt,
kan dit luiden, dat de vergadering er niet in geslaagd
is een vredehelevende oplossing aan te wijzen. In
dat geval moet elke natie verder voor zich zelf
maar weten wat haar te doen staat om recht en ge-
rechtigheid naar eigen inzicht te dienen. Daarmee
zou de V.B. China zwaar straffen voor zijn trouw
aan de V.B.-voorschriften. Of, indien dan alle bij
de China-kwestie betrokken mogendheden, naar eigen
inzicht mochten ingrijpen, zou dit het ontketenen
van een wereldoorlog kunnen beteekenen, zooals
Japan reeds gewaarschuwd heeft. Maar de V.B.-
vergadering kan ook tot het besluit komen, dat
het recht bepaald aan een kant is, of zij kan regels
aangeven, die het doorzetten van een oorlog be-
paald verbieden. Daarbij past dan, wil de naleving
van die uitspraak gewaarborgd zijn, een bedreiging
tegen een eventueel schuldige.

Art. 16 geeft deze bedreiging aldus aan: Alle andere
staten, leden van den V.B. verbinden zich terstond
alle handels- en financieele betrekkingen met dat
schuldige lid te verbreken, alle betrekkingen tusschen
hun onderdanen en die van den staat, welke tegen
het verdrag zondigt, te verbieden en een einde te
maken aan alle financieel-, handels- en persoonlijk
verkeer tusschen de onderdanen onderling. Bovendien
zal de V.B.-Raad dan nog militaire sancties regelen.
Volgens onze overtuiging wil de V.B. thans geen

dezer middelen in toepassing zetten. Hij durft ze
niet aan, hij kan ze niet aan. Ook hiervoor geldt,
hij kan niet zonder Amerika en Rusland en hij kan
ook niet met Amerika en Rusland.

Komt de V.B. niet tot een dringende beslissing,
brengt hij 't niet verder dan een goedaardige verma-
ning, dan zal de uitwerking een droevige demon-
stratie van onmacht zijn.

Er is in dit verband nog op een gevaar ge-
wezen. Daar Japan de algemeene vergadering niet
over de kwestie wil laten beslissen, kan het trachten
de afdoening weer op de lange baan te schuiven.

Art. 15 van het V.B.-verdrag sluit voor de te
nemen besluiten uit: „de vertegenwoordigers der be-
trokken partijen." Het zal Japan, met zijn be-
kende vrijmoedigheid, niet moeilijk vallen Engeland
en Frankrijk onder de betrokken partijen te doen
rangschikken, om hen als stemgerechtigden te wraken.
Die mogendheden zouden zich natuurlijk niet laten
uitschakelen. Japan zou dan, evenals het zulks heeft
gedaan voor de kwestie of Amerika mocht aanzitten
in de V.B.-Raad-vergaderingen, kunnen vragen om
de uitspraak van het Internationaal Hof te 's Graven-
hage. En hoe dan?

Maar afgescheiden hiervan, vindt, wie zich in het
doolhof der V.B.-practijk waagt, om naar een op-
lossing van het conflict in het Verre Oosten te zoeken,
geen uitgang.

Engeland is hiervan blijkbaar ook zoo overtuigd,
dat het Britsche kabinet den 20en Februari het besluit
heeft genomen een speciale commissie in te stellen
voor de crisis-aangelegenheden in het Verre Oosten,
commissie, waarin de ministers van buitenlandsche
zaken en van oorlog, met den eerste lord der admi-
raliteit zitting hebben. Met het desbetreffende bericht
werd ook gemeld, dat nog niet vaststond dat Sir John
Simon, de minister van buitenlandsche zaken, voor
de V.B.-vergadering naar Genève zal gaan; die
aarzeling spreekt boekdeelen.

Hoe het verloop van zaken om en bij en door
Shanghai zal worden, hierop is nog geen peil te
trekken. Maar dat de V.B. daarbij een rol van be-
teekenis zal vervullen, lijkt vrij zeker uitgesloten.

Het goede, dat er voor den V.B. uit te leeren
moge zijn, kan zijn: het algemeen worden van de
overtuiging, dat het V.B.-pact een ingrijpende her-
ziening noodig heeft. Wordt dit ingezien, dan kan
een wapenbeperkingsconferentie ook op den nieuwen
grondslag worden opgezet. Zoo kan uit de Japansche
politiek iets goeds groeien.

Maar, dit beteekent fiasco van hetgeen er is,
zooals het is.

Ingezonden

**Gebruikte Indische kleding voor „Armenzorg”
in Indië.**

Na de laatste verantwoording heeft de inzameling
weer een bijzonder gunstig verloop gehad zoodat, dank
zij de welwillende medewerking der beide Stoomvaart-
maatschappijen en van de Expeditie Hoogenraad &
Wesseloo, en Boelhouwer, Kruyswijk en Balhuizen,
weer twee partijen naar Indië konden worden verzon-
den, waardoor het totaal gestegen is tot 1440 pakeans
plus eenige honderdtallen ander goed dat in een In-
disch huisgezin gebruikt kan worden. Verder staan nu
nog zes kisten gepakt, terwijl ik nog een toezegging
heb liggen uit Brussel, Clarence en uit Overveen.
Voor al die medewerking mijn hartelijken dank.

Het is nu mijn bedoeling nog een maand aan den
gang te blijven, wij mogen dan veronderstellen dat alle
vrienden en kennissen zijn ingelicht en dus geen enkel
stuk meer ongebruikt op zolder blijft liggen.

Het blijkt, dat I.E.V. armenzorg in Indië een zeer
breed standpunt inneemt. Uit Soerabaia kreeg ik be-
richt, dat men daar voornemens was om een gedeelte
der ontvangen goederen of te staan aan de landbouw-
kolonie de Brassan en aan de gemeentelijke armenzorg.
In Batavia strekt men ook zijn bemoeienis uit tot de
diaconiehofjes van verschillende gezindten. De secr.
schreef mij o.m. „verder heeft het ons zoo goed gedaan
dat we door Uwe (dus Uwe) royale gift mochten bemer-
ken hoezeer de Oud-Indisch gasten in het oude vader-
land nog meelevend in het belang van ons mooi Indië.

Maar waarom nog geen Crisis-comité voor Indië? Ik
maak me sterk, dat er zeker honderden Indisch-gasten
staan te popelen om tot aan hun elleboog in den zak te
tasten; ik hoorde reeds van een Resident die 2 pCt. van
zijn pensioen beschikbaar stelt, zoolang Vadertje Staat
daar van af blijft, en mij dunkt zoo zullen er veel zijn.

Enfin, laten wij voorloopig maar bij onze gebruikte
kleding blijven en zendt U mij maar een briefkaart,
dan komt alles vlug in orde.

E. M. HARSVELDT.

Den Haag, Orchideestraat 28.

*Efficiency is een geestelijke eigenschap; niet een
technische methode. Onvoldoende kennis van het
Engelsch heeft die dwaling doen ontstaan. (Maand-
blad „Succes”).*

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

Nederlandsche Staatsleening 1932

uitgegeven krachtens de Leeningwet 1932 en de Tweede Leeningwet 1932,

groot nominaal f 186.000.000.—

waarvan reeds is geplaatst f 34.570.100.—, terwijl bovendien de deelneming is verzekerd tot een bedrag van f 35.000.000.—.

(In het totaal der krachtens bovengenoemde wetten thans uit te geven bedrag ad f 250.000.000.— wordt ingevolge de wet van 29 December 1928 (Staatsblad No. 507), tegen de bij die wet bepaalde rente, door de Rijksfondsen deelgenomen voor f 64.000.000.—).

KOERS VAN UITGIFTE 100 pCt.

Schuldbewijzen aan toonder groot f1000.—, f500.— en f100.—

Aflosbaar à pari, bij uitloting, in ten hoogste 40 jaar, te beginnen 1 April 1933.

RENTENDE 5 pCt.

De coupons zijn betaalbaar per 1 April en 1 October.

De inschrijving geschiedt:

op Woensdag 2 Maart 1932

van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 uur,

met recht van voorkeur op het niet reeds geplaatste deel, voor houders van obligatiën der

6 p.Ct. Staatsleening 1922 A, welke per 1 April 1932 geheel wordt afgelost, bij:

- de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V. te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage.
- de AMSTERDAMSCH E BANK, N.V. te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage,
- de BANK-ASSOCIATIE te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage, Wertheim & Gompertz 1834 en Credietvereniging 1853, N.V.
- de BANQUE DE PARIS ET DES PAYS-BAS te Amsterdam.
- DE TWENTSCHE BANK, N.V. te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage.
- HELDING & PIERSON te 's Gravenhage.
- HOPE & Co. te Amsterdam.
- de INCASSO-BANK, N.V. te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage.
- LIPPMANN, ROSENTHAL & Co. te Amsterdam.
- R. MEES & ZONEN te Rotterdam en 's Gravenhage.
- de NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK, N.V. te Amsterdam Rotterdam en 's Gravenhage.
- de NEDERLANDSCH-INDISCHE ESCOMPTO-MAATSCHAPPIJ te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage.
- PIERSON & Co. te Amsterdam.
- de ROTTERDAMSCH E BANKVEREENIGING, N.V. te Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage.
- GEBR. TEIXEIRA DE MATTOS te Amsterdam.
- VERMEER & Co. te Amsterdam.

De gelegenheid tot inschrijving is eveneens opengesteld bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam.

Inschrijvingsbiljetten en prospectussen zijn bij deze kantoren kosteloos verkrijgbaar. De STORTING van het verschuldigde wegens toegewezen schuldbewijzen moet geschieden ten kantore van inschrijving, op:

Vrijdag 1 April 1932.

Voor verdere bijzonderheden raadplege men het Prospectus.

5555

De Minister van Financiën.

's-GRAVENHAGE, 22 Februari 1932.

DE GEER.

Berichten der Afdeelingen

Afd. Haarlem en Omstreken.

Indische Filmavond.

Op Vrijdag 19 Februari j.l. werd door ons een filmavond georganiseerd waar vertoond werd de film: „Mataram” van Fasillo Adam, ter beschikking gesteld door het Koloniaal Instituut.

De inhoud van de film is voldoende bekend en ik zal daarop hier dus niet verder ingaan. De groote zaal van het Gemeentelijk Concertgebouw, waar plaats is voor 1400 bezoekers, was bijna geheel gevuld.

Door eenige dames onder leiding van Mevrouw Michelsen, was gezorgd voor de inrichting van een kleine Expositie van Indische en Chinese doeken en Kunstvoorwerpen in de solistenkamer van de Concertzaal.

Deze Expositie trok op den dag der voorstelling en vooral des avonds gedurende de pauze, vele bezoekers.

Des avonds werden door eenige jonge dames programma's verkocht. De netto opbrengst zou strekken ten bate van het Crisis comité.

Aan alle dames die hare medewerking verleend hebben hierbij een woord van hartelijken dank.

De voorzitter onzer afdeling gaf in zijn openingswoord een korte uiteenzetting van de geschiedenis van het Rijk Mataram en de uiteenvalling daarvan in verschillende deelden zoals Soerakarta en Djodjakarta.

In verband met de heerschende algemeene malaise eindigde hij tenslotte zijn toespraak met de woorden van J. P. Coen: „Ende desespereert niet”.

Ook onze Penningmeester, de heer Michelsen, was als van ouds, wederom druk in de weer. Aan hem tevens hier een woord van dank.

Voor muzikale begeleiding van de film werd ditmaal gezorgd door de Krantjong Band van de Verg. Eurasia uit Den Haag onder leiding van den heer Van Driest. De algemeene opinie was dat dit op zeer verdienstelijke wijze geschiedde en er zeer toe meewerkte om de juiste sfeer waarin men een film als Mataram dient te genieten, te scheppen. Alleen was het geluid misschien af en toe iets te zwak voor deze wel zeer groote zaal.

De belangstelling voor doel en streven van Oost en West is zeker door dezen avond opnieuw opgeleefd.

De Secretaris,
H. P. DEINUM.

Afdeling 't Gooi.

Algemeene Vergadering op Maandag 29 Februari e.k., te 7.45 uur, in het gebouw „De Vereeniging”, Ouden Enghweg 19, Hilversum.

Punten van behandeling:

- Voorlezing notulen vorige Algem. Vergadering;
- Jaar- en financieel verslag;
- Verkiezing Bestuur, dat in zijn geheel aftreedt, doch zich gedeeltelijk weder herkiesbaar stelt;
- Samenstelling werkprogramma in verband met de tijdsomstandigheden;
- Rondvraag.

Na de vergadering, welke tot ongeveer 8.30 zal duren, zal door den heer Dr. E. R. de Vries een causerie met lichtbeelden van circa een uur over Suriname gehouden worden.

In verband met de belangrijkheid dezer vergadering wekt het Bestuur de leden op toch vooral deze vergadering te bezoeken.

DE SECRETARIS.

P.S. Tot 1 April e.k. bestaat gelegenheid tot betaling contributie 1932, door overschrijving op postgiro No. 162852; na dien datum zal over het bedrag beschikt worden, met verhooging van 0.15 incassokosten.

Afdeling Amsterdam.

Op de Woensdag 17 Februari j.l. gehouden Algemeene Vergadering werden de heeren Dr. F. W. T. Hunger en W. Rehbock met algemeene stemmen tot bestuurslid herkozen.

Voor een dubbeltal voor een lid van het Hoofdbestuur werden gekozen de heeren M. Garschagen en L. D. Petit.

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX

BEËEDIGDE OCTROOIBEZORGERS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN

BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 772080 772081 772082

AANVRAGEN VAN OCTROOIEEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDEEN. 5204

Tot afgevaardigde voor de Algemeene Vergadering werd gekozen de heer C. A. Ruempol en voor plaatsvervangend afgevaardigde de heer L. D. Petit.

Celebes-film.

In het „Koloniaal Weekblad” van 4 Februari j.l. werd onder de aandacht van de leden onzer Afdeling gebracht dat zij, indien aan ondergeteekende een kaart werd aangevraagd, de eerste vertoening van de Celebes-film met inleiding door den heer J. Tideman, oud-Gouverneur der Molukken als gast van de Kon. Vereeniging Koloniaal Instituut konden bijwonen.

Op dit bericht reageerden 10 leden, waarvan nog 6 van de Afdeling Hilversum.

Sumatra-film.

Op Donderdag 3 en Vrijdag 4 Maart a.s. zal in de groote zaal van de A. M. V. J. (ingang Vondelstraat 8) door de Samenwerkende Zendings-Corporatiën de Sumatra-film worden vertoond. Deze film geeft een mooi beeld van het wonderschoone land rondom het Tobameer en brengt op een alleraardigste wijze het werk onder de jeugd in beeld.

Kaarten à 75 ct. per stuk kan men bestellen bij ons lid, den heer H. Duyker, Secr. van het Java-Comité, 2e Const. Huygensstraat 32, Telef. 83792. Post-Giro 15071. — Gem.-Giro J. 378.

L. D. PETIT,
Secretaris.

Afdeling Apeldoorn.

Een navolgenswaard voorbeeld!

Een warm aanvoelend lid verraste de afd. — naar aanleiding van den „Dempo”-avond — met een extra-bijdrage van f 20,—. Wie zorgt nu, dat we voor Paschen door ledenaanwinst er nog f 30,— bij krijgen? Doet Uw best eens!

Vrijdag 11 Maart in „La Bordelaise” Mr. Dr. P. H. W. G. v. d. Helm over Suriname!

Wie wil voorwerpen afstaan voor onze expedities naar buiten?

De Secretaris,

J. C. BAARS.

Tel. 4027.

Afdeling 't Gooi (zetel Hilversum).

Deze afdeling is overgegaan tot de instelling van een Informatie-bureau, dat zich ten doel stelt: 1e. om hen, die voornemens zijn naar Nederl.-Oost- of West-Indië te vertrekken, alle door hen, in verband hiermede, gewenschte inlichtingen te verstrekken;

2e. om aan personen die, uit genoemde landstrekken in Nederland verwacht of hier te lande reeds aangekomen en voornemens zijn om zich tijdelijk of definitief in het Gooi te vestigen, alle door hen benodigde informatie te verschaffen, bijvoorbeeld met betrekking tot pensions, koop of inhuur van huizen, ter zake onderwijs-inrichtingen en wat dies meer zij.

Bestuur: G. A. van Seventer, Sophialaan 20, voorzitter; mejuffr. B. J. van Maarseveen, Zonneaan 16, Vice-Voorzitter; de H.H. J. H. Stockmeier, Pr. Julianalaan 13, 1e secretaris en A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, 2e secretaris, allen te Hilversum.

Veertien leden der Vereeniging hebben zich bereid verklaard om, puttend uit hunne practische ervaring, opgedaan in ambt of beroep, aan belanghebbenden die voorlichting te verschaffen, welke een ieder hunner in zijne bijzondere levensomstandigheden zal blijken noodig te hebben.

Het Bestuur v.h. Informatiebureau.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Informatie-Bureau.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Verkrijgbaar ad f 0.25 „Curaçao”, naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeling aldaar, welker secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellmund gaarne bereid is verdere informatie omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken.

Aan de Besturen der Afdeelingen.

(Artikel 5 Huishoudelijk Reglement)

Elk afdelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 1en Maart aan het Hoofdbestuur:

- het verslag over het afgelopen jaar, met vermelding van den toestand op 31 December van het vorige jaar en der resultaten welke verkregen zijn door inrichtingen door de afdeelingen in het leven geroepen;
- eene geldelijke afrekening;
- eene opgave van onderwerpen, welke de af-

J. A. MONOD DE FROIDEVILLE

BELASTINGADVISEUR

WIJNSTRAAT 91 - ROTTERDAM

TELEFOON 54780

5615

VOORLICHTING EN BIJSTAND IN ALLE
— FISCALE AANGELEGENHEDEN —

deeling op de jaarlijksche algemeene vergadering behandeld wenschte te zien;

d. een kandidatenlijst, houdende opgave van een dubbeltal kandidaten voor de mogelijke voor de afdeling openvallende plaatsen in het Hoofdbestuur.

VAN DE REDACTIE.

Jaargang K. W.

Complete jaargangen K. W. 1931 verkrijgbaar aan het Algem. Secretariaat der Vereeniging, Korte Voorhout 6 — ad f 1.50 p. j. Giro No. 14574.

Beeldtelegrafie met Ned.-Indië.

Indien de afzenders van beeldtelegrammen naar Ned.-Indië wenschen dat deze aan den geadresseerde persoonlijk worden uitgereikt, dan bestaat hiertoe voortaan gelegenheid door het aanbrengen van de kosteloze aanwijzing „M.P.”.

De beeldtelegrammen blijven na de overbrenging nog gedurende 10 maanden bewaard en kunnen gedurende dien tijd op verzoek van den afzender worden teruggegeven.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Post-administratie heeft het retourvliegtuig „Leeuwerik” van den Holland-Indië-dienst 211 K.G. 810 Gr. post aan boord.

Mailverzending naar Ned.-Indië.

In verband met gebleken misverstand wordt er de aandacht op gevestigd dat de gewone mail voor Ned.-Indië elken Donderdag uit Nederland verzonden wordt in aansluiting op de schepen van de Maatschappij Nederland en Rotterdamse Lloyd, welke des Vrijdags van Genua, Marseille of Napels vertrekken.

Elken Vrijdag wordt eveneens mail naar Ned.-Indië verzonden met Engelsche schepen. Deze mail wordt over land verzonden via Brindisi, vandaar met schepen van de Lloyd Triestino naar Alexandrië, daarna per trein naar Port Said, vanwaar des Woensdags doorzending plaats vindt met Engelsche schepen naar Penang en Singapore. Vandaar vindt doorzending plaats resp. naar Medan en Batavia.

In het algemeen komen de depeches via Brindisi 2 tot 6 dagen later te Batavia aan dan die, welke één dag vroeger worden verzonden met Nederlandse schepen, zoodat laatstgenoemde verzendingsweg de voorkeur verdient.

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig, dat 18 Febr. j.l. naar Ned.-Indië is vertrokken werden 31 zakken luchtpost verzonden met een totaal gewicht van 235 K.G. 650 Gr. bruto en 209 K.G. 910 Gr. netto.

De zending bevatte 13,295 brieven tot en met 5 gram; 320 briefkaarten en postwissels; 4343 stuks zwaarder dan 5 gram en 2245 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; in totaal 20,203 stuks.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

M. D. Voors, admn. ambt. b.h. B.B., Terweeweg 54, Oegstgeest; H. H. Keerweer, admn. ambt. b.h. B.B., Mahebaan 121bis, Utrecht.

In Nederland aangekomen vorlofgangers.

Ir. C. W. ten Brink, leeraar b.d. Techn. School te Bandoeng, v. Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag; W. E. A. Bish, controleur b.h. B.B., Helmsstraat 6, Scheveningen; T. M. A. Oosterman, hoofd-opz. v. pol. b.d. Alg. Politie, gen. Javastraat 124, Nijmegen; ir. R. Bloemendal, hoofdingenieur bij de S.S. en Tr., v. Beuningenstraat 133, Den Haag; mej. L. C. Gollner, onderw. bij het O.W.L.O., Conrackade 70, Den Haag.

VICTORIA-WATER
OBERLANNSTEIN

HEERLIJK

GEZOND

NATUURLIJK BRONWATER

5504

Met Pensioen.

W. J. van Es, schoolhoofd bij het O.W.L.O., gepl. b.d. Openb. Europ. Leg. School te Ngandjoek, Laan van Meerdervoort 538A, Den Haag; J. A. Neijs, wd. adminstr. b.h. Semarang-Kedoe Transport, Spoorstraat 50, Soestdijk; E. zur Klemmede, directeur der Openb. Mulo-school te Buitenzorg, Waalhoflaan 15, Voorburg; A. A. van Vloten, resident van Indramajoe, Statenlaan 72, Den Haag; G. O. V. Malhen, res. ter beschikking van den Gouv. v. West-Java, hoofd v.h. Kant. v.d. Particuliere landerijen, Jan v. Riebeckstraat 60, Den Haag; J. Keijzer, controleur 2e kl. bij de P.T.T., Frankenslag 328, Den Haag; A. J. H. Velnaar, leeraar H.B.S. te Bandoeng, Juliana v. Stolbergplein 10, Den Haag; mej. S. de Quant, onderw. O.W.L.O., gepl. bij de Openb. Europ. Lag. School te Ambarawa, Sportlaan 22, Den Haag.

ADRESVERANDERINGEN.

A. M. Chateau, boekhouder b.d. Postspaarbank in Nederl. Indië, Bosboom Toussaintstraat 28b, Amsterdam-W.; J. M. F. Sijmons, fgd. controleur b.h. B.B., Brusselschestr. 49, Maastricht; Ir. K. J. L. Kuiler, ing. 1e kl. b.d. Waterstaat en B.O.W., Bankastr. 10, Amersfoort; Mej. E. de Fillettaz Bousquet, comm. b.h. Dept. der B.O.W., van Aerssenstraat 198, Den Haag; C. Pantekoek, inspecteur van Fin., Suisse Hotel Bellevue en Kurhaus, Gstaad, Oberland bernois; Chr. E. Salwegter, havenmeester 3e kl. te Bandjermassin, Gijsbrecht van Amstelstraat 39, Hilversum; H. G. Grosjaen, hoofding. afd. chef b.d. S.S., Segbroeklaan 17, Den Haag; J. van Rosendael, inspect. b.d. Dienst v.h. Boschwezen, „Mariahoeve”, Rolde (Dr.); J. Groenendijk, hoofdcommies b.d. Afd. Compt. v.h. Gewestelijk Kantoor te Padang, Galileistraat 85, Den Haag; A. R. D. Tanahatoe, monteur b.d. P. T. T.-dienst, Danckertstr. 58, Den Haag; M. C. L. George, 1e Luit. der Inf., Spoolde A 16, Zwolle; Mr. C. Albricht, wnd. adj. inspect. van Fin., Gezichtsland 16, Bilthoven; Mej. J. L. Gang, onderw. b.h. O.W.L.O., p.a. Fam. Boers, Weteringschans 70 boven, Amsterdam.-C.; J. Wentholt, ass.-res. b.d. Alg. Kantoordienst v.h. B.B., Stationslaan, Gorsse;

NEDERL. STAATSLOTERIJ

Collectrice: H. G. C. CANNEEL

Lid van „Oost en West” 5013

Loten verkrijgbaar.

FREDERIK HENDRIKLAAN 95 — DEN HAAG
Het kantoor is geopend alle werkdagen van 9-2 behalve Zaterdag.

Internat. Chauffeur Mechanicienschool
DE VOOGT
Refer. van Rijks- en Gem. Instellingen
Vraagt prospectus (5009) Telefoon 114295
55 Amsterd. Veerkade 55, Den Haag. Let op juiste naam en adres

N.V. Haagsche Boazbank

Molenstraat 45 & Telefoon 115903
Den Haag

Rente Spaarkas 3 1/2 %
Rente Deposito's 2 1/2 tot 4 1/2 %
Rente in Rekening-courant 2 1/2 %

Aan- en Verkoop- van Effecten
Verzilvering van Coupons
SAFE-INRICHTING
De Directie: **Mr. J. A. DE WILDE**
M. A. POTTER
5439

RUMBA LEERT RUMBA

DANSLESSEN MET DIRECT RESULTAAT
— BILLIJKE CONDITIES —

MISS ELLEN

TEL. 720435 - DE SILLESTRAAT 171 - BEZUIDENHOUT

Nieuw adres na 1 April, Laan van Meerdervoort 454
t.o. De Galerij. 5307

Het aangewezen adres voor gebruikte en nieuwe **AUTOMOBIELEN** is **P. KIEFT**, Zeezwaluwstraat 2-2a, einde Houtrustweg. Tel. 555068. Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”. Tevens expert van alle Automobielen. 5263 In- en verkoop van nieuwe en gebruikte Automobielen.

H. D. van der Werf, Off. v. Gez. 1e kl., Leliestraat 3, Alkmaar; L. Schulte, inspect. v. Fin., 2e Sweelinkstraat 94, Den Haag; Mej. E. A. B. Cramer, onderw. b.h. O.W.L.O., v. Weede v. Dijkveldstr. 37, Den Haag; E. A. van Altenburg, Opz. b.d. Waterstaat en B.O.W., Galileistraat 78, Den Haag; F. E. Ch. H. van Horn, maandgelder in de functie van controleur 2e kl. P.T.T., p.a. Copernicuslaan 175, Den Haag; G. Th. Pieters, opzichter b.d. S.S., Sportlaan 160, Den Haag; W. F. P. Ockerse, gedipl. gezagh. b.h. B.B., Beeklaan 346, Den Haag; A. F. Chr. van Rijn, tuinbouw. ambt. 1e kl., Otto van Gelreweg 35, Wageningen.

Van onze Adverteerders

CENTRAAL THEATER, DEN HAAG, Lange Poten 41.

Rango.

Een Ernest B. Schoedsack productie.
Opgenomen in Sumatra door Ernest B. Schoedsack.

Diep in de woeste, ontoegankelijke oerwouden van Sumatra's Westkust, op een dagreis afstand van de naaste dessa, leeft de oude Ali, de tijgerjager, met zijn zoon Bin. Teverden met hun eenvoudige levenswijze en hun luttele eigendommen, brengen zij hun dagen in de eenzaamheid van het ondoordringbare woud door; dag en nacht slechts één doel voor oogen: de tijgers te doden, die de dorpen van hun stamgenooten onveilig maken.

Hun bureu zijn de dieren van het woud, tijgers en slangen, panthers en waschbeeren, apen en vogels. In de hooge boomen rond hun hut leeft Tua, een oude orang-oetang, met zijn zoon Rango. Rango is een echte kwajongen, die altijd vol katekwaad zit, vroolijk door de boomen buitelt en vol belangstelling toeziet hoe Ali zijn tijgervallen opstelt.

Wanneer de beide jagers het bosch zijn ingetrokken om hun vallen te inspecteeren, kan de oude Tua de verleiding niet weerstaan, een bezoek aan hun te brengen. Hij weet de deur open te maken, en doet zich te goed aan de bananen en eieren, die Ali voor zijn middagmaal klaar gelegd heeft.

Dit is den ouden jager toch te erg; hij verdenkt Tua en bouwt een val om den orang-oetang te vangen. Niet Tua, doch zijn zoon wordt echter slachtoffer van de hinderlaag.

Ali gaat een verren tocht in de wildernis ondernemen, terwijl Bin met Rango thuis zal blijven. Het is avond.

Ali zoekt zich een veilig plaatsje onder een omgevallen boom uit en wanneer de nacht gevallen is, valt hij in een gerusten slaap, terwijl een helder vlamvend vuur de wacht over hem houdt. Panters en beeren sluipen rond zijn schuilplaats, doch het vuur houdt allen op een afstand.

Bin heeft zijn waterbuffel naar de omheinde kraal gebracht en is met Rango onder een deken gekropen.

Een groote tijger, dol van honger, heeft Bin's aanwezigheid geroken en sluipt om de hut, begeerig grommend. Rango ontwaakt en wekt zijn menschelijke vriend. Bin sluipt behoedzaam naar het venster; de tijger is juist bezig zijn eersten honger te stillen met hun kostbare kippen. In alle stilte jaadt Bin zijn vader's groote ouderwetsche musket, bij gebrek aan kogels wordt de ketting van Rango's hals losgemaakt en in den loop gestampt. Een zenuwachtig mikken, een donderende ontploffing en de doodelijk verschrikte tijger is met geweldige sprongen in het woud gevluht.

De morgen is aangebroken. De oude Tua, die al dagen lang om de hut zwerft, ziet de kans schoon om zijn zoon te bevrijden, samen rennen zij terug naar het bosch, zoo vlug als Rango's kleine beentjes hem dragen kunnen. Hij heeft echter buiten Bin gerekend, die zijn ontsnapping al vlug opmerkt en zijn vriendje naho't. Verder en verder gaat de achtervolging — dieper en dieper leidt Rango den jongen het bosch in.

Plotseling staat het tweetal tegenover een geweldigen Koningstijger, die zich grommend tot den sprong gereed maakt.

In minder dan een seconde heeft Bin zich omgedraaid en vlucht zoo snel hij kan in de richting van de door Ali opgestelde val. De tijger zit hem vlak op de hielen, maar het lukt Bin om als eerste de val te passeeren. De zware tijger doet de gespannen koorden losschieten en wordt verpletterd onder het neervallend dak met de lange, vlijmscherpe messen.

Het wijffe van den gedooden tijger is op het gebrul van den stervenden roover toegesneld en zet de vervolging voort. Bin en Rango vluchten met hun laatste krachten. Met een geweldigen sprong zal de tijger zich op Bin werpen — dan plaatst Rango zich op zijn weg. Een slag met een machtigen klauw en brullend is de tijger tot stilstand gekomen.

Bin rent naar zijn hut terug, terwijl de tijger de achtervolging voortzet. Hij weet de karbouw los te maken — de eenige vriend van den mensch — het eenige dier dat niet bang is voor den tijger. Er ontstaat een woedend gevecht, waarin tenslotte de tijger het onderspit moet doelven.

Ali en Bin zijn weer thuis gekomen. De arme Tua zit eenzaam en verlaten in zijn hoogen boom. Ali zou begrepen hebben dat zijn zoon zijn opoffering met den dood had moeten bekoopen — maar Tua zit treurig in zijn boomtop, hopen en wachtend op zijn zoon, die nooit meer terug zal komen.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank
Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam

15 Febr. 22 Febr.
1932

Aandeelen Koloniale Bank	56 1/4	55
„ Ned. Ind. Handelsbank	62 1/2	59
Cert. aand. Ned. Handel Mij.	78 1/4	76 3/4
Aandeelen Alg. Exploratie Mij.	90 1/2	94 1/2
„ Kon. Petroleum Mij.	139 3/8	147 1/4
„ Rubber Cult. Mij. A'dam.	48 1/4	48 1/8
„ Ned. Ind. Suiker Unie	77	82 1/2
„ Ned. Scheepvaart Unie	66 3/4	64 3/4
„ Handelsverg. A'dam	179 1/4	180 5/8
„ Deli Batavia Mij.	147	153
„ Deli Maatschappij	174	179 1/2
„ Senembah Mij.	200 1/3	209 1/2
„ Deli Spoor	58 1/2	62 1/4
„ Ned. Ind. Spoorweg Mij.	62 1/4	61 1/2
„ Philips Gloeil. (nieuwe)	89 1/2	85
Cert. aand. Margarine Unie	111 1/4	108 1/4

Wisselkoersen Verkoop

Londen	8.53
New York Cable	2.47 1/16
Berlijn	58.65
Parijs	9.74
Brussel (Belga)	34.47 1/2
Zurich	48.25
Weenen	35.25

Mutatiestaat van 17 tot 24 Februari '32

Nieuwe Leden:

R. Pos, Jur. Cand. Leiden, Witte Singel 8.
H. v. d. Putten, Bergen op Zoom, Lange Parkstraat 5.
C. M. Hamaker, Hilversum, Ceintuurbaan 7.
R. A. H. Beissel von Gymnich, Adm. Ambt. B.B. te Selong (Oost Lombok).
Mevr. C. N. Radjiman—van Muijen, Haarlem, Spruit en Boschstraat 1.

Nieuwe Begunstigster:

Mevrouw P. A. Tutein Noltenius—Jkvr. van Haef-ten, Apeldoorn, Bosweg 45.

Voorgesteld door:

den heer Mr. E. Rijke te Leiden.
Afdelingsbestuur van Bergen op Zoom.
Afdelingsbestuur Afd. 't Gooi.
Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West” te Malang.
Secretaris Afd. Haarlem.

Voorgesteld door:

den heer H. A. Schoonhoven te Apeldoorn.

Afschrijvingen:

J. A. J. van Spronsen, 1ste Luit. Mil. Adm., Utrecht, Robert Schumannstraat 4.

W. P. de Groot, Apeldoorn, Wilhelminapark 13.

Adresveranderingen:

Mevrouw H. S. Kock—Waroroentoe, Amsterdam, van: Leidsche Kade 77, naar: Kerkstraat 35, p.a. Mevrouw Van Ooy.
Mevrouw de Weduwe Dr. J. Huges—Struvé, van: Hilversum, Vermeerlaan 47, naar: Leiden, Witte Singel 39 (tijdelijk).
G. O. V. Mallien, Oud-Resident, van: Bandoeng, naar: Den Haag, Jan van Riebeckstraat 60. f 5.—

Ir. A. H. Wijmans, van: Den Haag, van Beuningstraat 3, naar: Meester-Cornelis, Kerkstraat 64.
C. Ch. Berkholst, Oud-S.S.-Ambtenaar, thans te Bandoeng, Papandjanlaan 85a.
W. van Deth, Oud-Hoofdamtenaar, thans te Batavia-Centrum, Dierentuinlaan 1 Paviljoen.
H. F. C. Scholte, Tandarts, uit Nederland terug te Malang, Emmastraat 2.